בס"ד

וויכטיג פאר יעדן!!!

שבט־ניסן חש"מ

מחיר החוברת:
בארץ ישראל....12 ל"י
בחוץ לארץ... 50 סענט

חוברת זאת אפשר להשיג אצל
העורך הרב מרדכי מלאכי
תל־אביב, הס' 7 טל. 294748

חֵלֶב — און אידישע צרות

פרק א.

(הערה — דאס ווארט מנקר זיין מיינט אראפנעמען דעם אסור'דיגען חלב).

איך בין נישט קיין שרייבער פין אמאל און נישט פין היינט, אבער ווי זאגט די וועלט אַז עס דריקט ביים הארץ רעדט מען זיך אויס.

פין קינדווייז אָהן האט מיך שטענדיג געצויגען צום ווינקעל פין "כשרות" והבא לטהר מסייעין לו מיט השי"ת הילף האב איך שוין ארויסגעהאלפען אסאך דערפער און שטעט אין דעם געביט שלא על מנת לקבל פרס.

אויך אין ארץ ישראל (ווי איך בין געווען שטארק מקורב מיט הרה"צ ר' זעליג ראובן בענגיס זצ"ל) האב איך בעזה"י אסאך צוגעהאלפען מתקן זיין פירצות פין כשרות און זעלבסט פארשטענדליך אזוי ווי ביי יעדן דבר טוב האב איך געהאט אויך מתנגדים.

(עס איז אינטערסאנט צו באמערקען א קורץ עובדא'לע,) קומענדיג אויף אמעריקע בין איך געווען אין קרית יואל — מאנרוי ביים סאטמער רבי'ן (זצ"ל) האב איך זיך מזכיר געווען אז איך דארף א ישועה מען זאל מיך הארכען אין ארץ ישראל אין עניני בשרות, האט דער סאטמער רבי (זצ"ל) געזאגט! וואס דארפט איר שרייען דארט ווי מען הערט אייך נישט שרייט דא ווי מען וועט אייך יא הערן! !

מיין בעל הבית'טע האט געוואלט קויפען פלייש דא אין אמעריקע פין א געשעפט וואס הייסט דאס בעסטע און כשר'סטע, בין איך געגאנגען באטראכטען דאס פלייש אזוי ווי איך בין אייביג געוואוינט צו טוהן, און אוי ביטער! עס ליגט דערויף חלב גמור, בין איך תיכף געגאנגען צום רב המכשיר, איז ער צוטומעלט געווארען און געזאגט אז ער וועט טוהן מתקן צו זיין, זעהגריג וואס פאסירט בין איך אריבער צו א צווייט געשעפט אין וויליאמסבורג וואס רופט זיך פין די בעסטע און ווייטער געטראפען חלב (אגב, דארט איז דער מנקר א'עם הארץ גמור) אזוי בין איך אריבער צו דעם רב, און ווייטער דאס זעלבער ער וועט טוהן ער וועט מתקן זיין, אזוי בין איך די פיער וואכען וואס איך בין געווען אין אמעריקע געקראכען אין געפארען פין בוטשער (יאטקע) צו בוטשער — פין רב צו רב, אנהויבענדיג צופריה נאכן דאווענען ביז פארנאכט ווען איך האב אויסגעפאסט

דער סך הכל האב איך געטראפען אזוי:

א) בוטשערס (מנקרים) וואס קענען נישט קיין הלכות ניקור פין שלחן ערוך נאר זיך געלערנט פין קיקען ווי אזוי יענער טוט.

ב) בוטשערס (מנקרים) וואס האבען נישט געוויסט אז מען דארף מנקר זיין חלקים וואס א יונגעל אין חדר וואס האט געלערנט אמאל מסכת חולין ווייסט אויך ווי צ.ב.ש. קישקע וואס האט חלב דאורייתא.

ג) עס איז נישטא קיין איין בוטשער וואס זאל האבען השגחה אויף ניקור, ווייל דער רב המכשיר פארשטייט נישט צו ניקור, און די תמימות'דיגע אידען וואס צאלען פיהל געלט פאר גלאט בשר פלייש זענען שטונענד איבערראשט געווארען אז אויף ניקור איז לגמרי קיין השגחה נישטא, ווייל דער רב פארשטייט נישט, און דער מנקר וואס ווייס דאס טוט וואס ער וויל אהנע שרעק, נישט ווי אמאל אין די היימישע פלעצער (אין סאטמאר צום ביישפיל) ווי דער קצב האט נישט געקענט עפענען דער בוטשער נאר דעם משגיח, און מיט הינדערט אויגען האט מען נאבגעקוקט דעם מנקר אויב ער טוט זיין ארבעט באמנות, ווי איינער האט מיר געזאגט דָאהי" אין וועלבן שטאט איז דאס מעגליך געווען צו טרעפען אז דער קצב זאל זיין באגלייבט אויף זיין ארבעט אהנע משגיח??..

ד) עס זענען רא בוטשערס (מנקרים) וואס האבען געלערנט זייער פאך פין ספרים בלויז, וואס דאס איז ראך א פארברעך ווייל רער רמ"א שרייבט אז די הלכות פון ניקור קען מען נישט אראפשרייבען, ראס מוז געלערנט ווערן פון א מומחה וואס האט דאס מקובל רור אחר רור.

פרק ב.

לא יאומן בי יסופר וויפיל עגמנ"פ און צער די גאנצע פרשה האט מיר געברענגט ביז איך האב באשלאסען מקיים צו זיין די מאמר חז"ל דאגה בלב איש ישיחנה, און איך שטעל פאר מיינע רייד אין צוויי טייל די ערשטע טייל צו פארענטפערן שאלות מיט קושיות וואס מען האט מיר געפרעגט, און די צוויטע טייל פארשידענע קושיות וואס איך האב אויך נישט געפינען קיין תירוץ און איך פארלאנג פין יעדן איד (בפרט די וואס עסען בהמה פלייש) מיר צו זאגען דעם ריכטיגען תירוץ (אבער בתנאי) — דער תירוץ זאל זיין תורה'דיג און פארשטענדליך, נישט תירוצים וואס פארשטארקען נאך מער די קושיות, ווי צום ביישפיל "מען האט באשלאסען" "עס איז געווען א אסיפה" דער ארץ ישראל'ריגער רעדט נארישקייטען", אדער "דער מנהג (צו עסען) ברעבט דעם דין": אינדערהיים איז אויך אזוי געווען בו'.

פרק ג.

(א) שאלה: וויאזוי פארפירט איר וועגן חלב אפשר איז אייער מנהג נאר לויט מנהג ארץ ישראל אבער נישט אין חוץ לארץ?.

תשובה: ערשטענס מיז איך באמערקען אז איך האב נישט געלערנט ניקור אין ארץ ישראל נאך אין חוץ לארץ ראס מיינט אין פולי"ן, און איך האב זיך אינטערסירט ביי א מנקר וואס האט געלערנט אין אונגאר"ן און ער האלט אויך די זעלבע, און איך בין אויך עדות אז דעם זעלבן ניקור וואס איך טוה היינט אין ארץ ישראל האב איך געלערנט דאמאלטס, און דאס זעלבע האבען עדות געזאגט היינט צו טאג נאך צוויי

> בס"ד
>
> **הרב מרדכי גבריאל מלאכי**
>
> רב בביהמ"ד דחסידים "יבנה"
> וראש הכולל זקני ת"ח. וראש למנקרים בארץ ישראל
> מחבר ספרי:
> "התורה והחסידות", "דיני ניקור הלכה והמעשה" ועוד
>
> **זעקה גדולה ומרה!!!**
>
> הנה דרכי מעולם לבלי לטעום בשר עד שבדקתיו בעצמי אם לא נשאר בו חלב בלל, כי דבר שביח הוא אפילו אצל מומחים, שישאר חלב, וראשית ביאתי פה ארצה"ב (אמעריקא), ביקרתי אצל האיטליז (בוטשער) BUTCHER חסידי בוויליאמסבורג, המפורסם להיותר מעולה ברדינות הבשרות, בשחיטה, בדיקה, ניקור מליחה ובו'. ונזדעזעתי בראותי בי בהחתיכה שרצו למכור לי בחזקת מנוקר ונמלח והורח, חֵלֶב גמור במדה גרושה מבסה פני הבשר. אחר דין ודברים עם המנקר נובחתי לדעת שאינו בקי בהלבות ואומנות הניקור בפי שקבלנו עפ"י השו"ע וקבלת המנקרים, ובל ספרי הניקור.
>
> נתעוררתי ע"י עובדא זו לבקר אצל שאר האיטליזים (בוטשערס) בוויליאמסבורג ובארא פארק ושאר מקומות:
>
> **ואהא!!! מה שראיתי הצד השוה שבהן שאינם בקיאים בהלכות ואומנות הניקור כדבעי, ועיקר מלאכתן להוציא גידי הדם ולהוריד את הקרום מעל החלב, וחלב הכסלים והכרס מה שיש על חלק הפנימי לא מנקרים, והעולם היהדות החרדים ביותר נכשלים באכילת חֵלֶב בלא יודעים אשר נפש כל ישראל מתגאל מאוד ומטמטם המוח והלב וגורם להרבות צרות ישראל ה"י.**
>
> והעצה היחידה לעשות תיקון גרול בהעמדת מנקרים ומשגיחים יראי השם שיהיו בקיאים הדק היטב בבל הלבות ומלאבת ואומנות הניקור בדרך המקובל וביני לביני בל החש לנפשו יזהר לבלתי ישוקץ באיסור חֵלֶב החמור מאוד (אסורו בברת) שתצאותיו צרות רבות ודעות ברוחניות ונשמיות רח"ל.
>
> ובזכות זה ישבון בטח בדד שאנן עד יצא בנגה משפט צדק שיתוקן הבל על מכונו, ובזכות הפרשת ממאבלות אסורות נזכה בקרוב ליהנות מסעודת לויתן במבואר בחז"ל.
>
> והשי"ת ינדור פרצותינו ויאמר לצרותינו די!!
>
> הבו"ח למען הצלת תוה"ק בישראל
>
> מרדבי גבריאל מלאבי
>
> נ. ב.
>
> בפי שנובחתי לדעת טעות גרולה שורר אצל שררות העם הסוברים שניקור לא שייך כלל בחלק הפנימי, והוא טעות גרול לבל הבקי קצת בהלבות ניקור. וטעות לעולם תוזר.

מנקרים ת"ח ויראי ה': באמת אז זיי האבען מנקר געווען פלייש פאר ארץ ישראל דעם זעלבן וועג ווי זיי האבען געלערנט אין חוץ לארץ.

צוויטענס איז בלויז געוויסע חלקים שייך צו זאגען חילוקי מנהגים, אבער איך האב געטראפען חלב אויף פלעצער ווי עס ווערט נישט דערמאנט אפילו אין אונגארישע פוסקים אזוי ווי "גבעת פנחס" אז עס איז דא ביי רעם א חילוק אין מנהג, און אונגארישע רבנים (וואס האבען נישט לע"ע קיין השגחה אויף בוטשערס) האבען מיר געגעבט געגעבן אהן קיין שום ספק.

דריטענס נעמט גיט אריין אין קאפ א וויבטיגען בלל, די בהמות אמאל זענען געווען סאך בחושים (מאגערער) ווי היינט, דעריבער איז געווען געוויסע חלב וואס עס איז רוב מאל נישט שייך געווען מנקר צו זיין, אזוי אז עס האט געקענט פאסירען אז דער וואס האט זיך געלערנט פין א פריערדיגען מנקר האט נישט מקבל געווען דעם חלק ניקור.

(ב) שאלה: אויב איך וויל זיך פינקטלעך אינטערסירען דעם אייראפעישען ניקור בײ וועמן זאל איך פרעגן?.

תשובה: לדעתי, די אלע וואס זענען יעצט מנקר איז שווער צו פרעגן ווייל זיי זענען געצווינגען צו זאגען אז דער סרר הניקור איז געווען אמאל אזוי ווי ער טיט זיי טוען יעצט, ווייל אין אדם משים עצמו רשע צו זאגען אז אמאל איז געווען אנדערש ווי היינט, אבער די אמאליגע מנקרים און האבען אין אמעריקע נאבנישט מנקר געווען וואס האבען א פארלעסליבע קבלה פין דערהיים און זענען ת"ח ויראי ד' וואס שפירען דעם אחריות פין בשרות, די קען מען פרעגן, אבער נאר די וואס וועלען נישט פארלייקענען דאם אמת צוליב א פחר פון די פארשידענע קצבים א.ד.ג. אדער צוליב קורבת משפחה פין מנקרים, שוחטים, בוטשערס, רבנים, ועוד.

(ג) שאלה: האט איר געטראפען חלב שעל הכרס וואס די בני ריינו"ס האבען זיך געפירט לקולא, און וויאזוי האט מען זיך געפירט אין אונגארן ביי דעם?.

תשובה: איך האב ליידער געטראפען דעם חלב ביי אסאך בוטשערס, (נישט ביי אלע) און די אונגאריש"ע מנקרים זאגען עדות אז מען פלעגט דאס מנקר זיין אין דער אלטער היים.

(ד) שאלה: אפשר איז ראס פלייש וואס איר האט אנגעטראפען נאך געווען פארן ניקור?.

תשובה: מיין מנהג איז געווען אין יעדן בוטשער איידער איך האב גענומען דאס שטיקעל פלייש אין האנט האב איך געפרעגט דעם קצב אויב עס איז שוין כשר געמאכט און ער האט געענטפערט יא. אויך האבען שוין די אלע פליישען געהאט די כשרע פלאמבעס דערויף און געווען גרייט צו פארקויפען.

(ה) שאלה: ווען איר האט דערציילט פאר די מבשירים און זיי האבען אלעס ערנסט אויפגענומען, און לויט ווי עס זעהט אויס האבען זיי געוואלט דאס ענין מברר זיין, פארוואס האבען זיי נישט תיכף געלאזט מודיע זיין אז ווילאנג זיי זענען מברר די שאלה זאל מען נישט קויפען אדער עסען קיין בהמה פלייש, נישט עסען א טאג־צוויי איז אודאי דבר שרוב הציבור יבולין לעמוד בה, דער אחריות איז ראך א געוואלדיגע?.

תשובה: איך קען אייך זאגען די תשובות וואס איך האב ערהאלטען, מער ווייס איך נישט, איינער האט געזאגט אז ער גייט צוזאמרופען די רבנים, פין דאמאלטס איז אדארך א שטיק צייט און עס איז, גאר נישט געמאבט געווארען.

איינער האט געזאגט אז ער האט געבעטן א צווייטען רב צוזאמרופען די רבנים מיט דעם האט ער געניג געטוהן.

איינער האט בשעת מעשה ביים בוטשער אין געשעפט (ווען איך האב געטענה'ט אז דאס שטיקעל פלייש איז נישט

המשך בעמוד 2

> בקרוב יופיע הקונטרס הזה בלה"ק
> עם הרבה תמונות בענייני ניקור
> המעוניינים יתקשרו
>
> המערכת

המשך מעמוד ו

געהעריג מנוקר) געריפען דעם מנקר און יענער האט זעלבסטפארשטענדליך מעיד געווען אויף זיין שטיקעל ארבעט אז אזוי האט מען שטענדיג מנקר געווען עד להחת״ס זצ״ל, און דער רב איז געווען צופרידען, (ועי׳ בש״ס קידושין ע׳ ע״ב תלמיר שמורה הלכה אם קודם שבא מעשה לידו אמרה, שומעין לו, ואם לאו אין שומעין לו).

איינער האט געזאגט רב מלאבי! איר וועט מצליח זיין איר דארפט נאר ווייטער טוהן! אבער עס איז נישט אריינגעטרעטן קיין שום השתנות די איבריגע האבן גענפערט עהנליך צו די איבענדערמאנטע תירוצים.

איינער האט מחזק געווען און געגעבען עצות ווי אזוי איך זאל ווייטער אנגיין מיט די ארבעט אין ער וועט צוהעלפען.

(ו) שאלה: ווער זאגט אז ניקור מיז האבען השגחה.

תשובה: אלע פלעצער אינדערהיים פלעגט דער ניקור זיין מיט שטרענגע השגחה, צוויטענס עס איז ידוע מפי ספרים וסופרים אז א קצב איז נישט באגלייבט אויף זיך בדבר שיש בו טורח, און פאר אמעריקע האב איך נישט געוויסט אזא מין זאך אז מען איז מנקר פלייש אהנע השגחה.

וראה מש״ב בס׳ גבעת פנחס על הלבות ניקור מאת הרה״ג המ״פ בחיבוריו היקרים מוהר״ר **פנחס זעליג** הכהן שווארטץ זצ״ל שהי׳ ראש מנקר בק״ק קליינוואַרדיין יצ״ו נבד הגה״ק מרן בעל קול אריה זיעוכי״א. וזל״ק וראיתי מהנכון להעתיק מקודם מ״ש הפרמ״ג באו״ח (בהנהגות הנשאל באו״ה סדר ב׳ אות א׳) וז״ל ובעוה״ר לע״ע אין לומדין דיני ניקור ומסור לבל, וראוי לבל מורה אם באפשר לו ללמוד אשרי וטוב לו עב״ל. והובא גם בדרבי תשובה (סי׳ ס״ד סקמ״ד) והוסיף מ״ש ביש״ש (פ״ק דחולין סי׳ ב׳) שבתב שאין לבעל נפש לסמוך על שום מנקר אלא אם מביר שהוא ירא אלקים ובקי במלאבת הניקור עיי״ש, ובס׳ בית יצחק בתב תובחת מוסר על הרבנים שמשבו ידיהם מן המנקרים בשר ליתן השגחה עלהם וסומבים על המנקרים שלמדו איש מפי איש ולפעמים גם רבו לא שנה ואם בן תלמידו מנין לידע וגם בחלק הפנימי הבל ממששין בו נשים ועבדים וקטנים ובפרט שוחטי זמנינו שלומדים דיני שחיטות ובדיקות מחדש ולקחו קבלה מהרב וענין ניקור לא ראו ולא ידעו בלום ועב״ז לאחר שנתמנו לשו״ב עושים א״ע למנקרים והעולם סומבים עליהם ואין מי שישגיח עליהם והבל הוא מפני שגם הרבנים בעלי הוראה אינם בקיאים בטוב ענין זה, ע״כ צריך הרב ללמוד בעצמו מקודם בטוב[...]ר הניקור דחלק הפנים ואח״כ ישאל להשו״ב ול[...]ות להם הדרך אשר ילכו בו שלא יכשול ח״ו ולא[...] מתח״ידבר שאינו מתוקן ע״ש. ובשו״ע יו״ד (סי׳ ס״ד סעיף כ״א) וז״ל טבח שדרכו לנקר בשר ונמצא אחריו חוט או קרום מלמדין אותו ומזהירין אותו שלא יזלזל באיסורין אבל אם נמצא אחריו חלב אם הוא בשעורה מעבירין אותו ואם נמצא אחריו [...]ית אפילו בהרבה מקומות מבין אותו מכות מרדות ומעבירין אותו עב״ל, ובדרכ״ת שם הביא בשם הפסקות של של הגאון מהר״י סוראזינא כה״ץ הנדפס בסוף תשו׳ הרא״ש בפסוק הא׳ שמשבח המנהג דק״ק קראקא שהקצבים והמנקרים אינם הדיוטים מע״ה שאין בידיהם רק מצות אנשים מלומדים ולא יותר כמו שאר מקומות אלא שבל הקצבים ומנקרי בשר הם רבנים חבמים יודעים ספר במלחמתה של תורה, וב׳ שבן הוא המנהג עוד בבל ארץ אשבנ״ז ביאמי״ה פולינא״ה ורוסי״א לבלתי למנות קצבים בי אם בעלי תורה ויראה הנ׳ וגם מנקרי האחוריים צריבים שיהיו יודעי ספר בקיאים ומומחים בדיני החלבים בהניקור ע״ש. ועי׳ בברתי (סוף סי׳ ס״ה) שבתב ג״ב דבזה״ז יש להחמיר יותר שלא לסמוך על חזקות בשרות המנקר ביון דעבשיו בזה״ז רבו החומרות ובבד עליו הטורח ועל הרוב אינם בני תורה ובו׳ ואי לסמוך בניקור ב״א על בקי וירא ה׳ מרבים ובו׳ ח״ל: שמיום עמדי על דעתי שלמדתי הלבות ניקור להיות בקי בהן ובשמותיהן לא סמבתי על מנקר בי אם מה שהייתי מנקר בעצמי ויגיע בפי אבלתי עיי״ש. [ועיי׳ מ״ש בפתיחה (אות ט״ז) בשם **דרך פיקודיך**].

הן אלה הדברים עוררוני ללמוד ענין הזה על מבונו בי זה הרבה שנים שאני עוסק בעניני ניקור והייתי בהרבה עיירות גדולות וקטנות וראיתי בעוה״ר שיש הרבה מבשולים גדולים ועוררתי עליהם ובולם נתנו לי טובת עין, ואם שיש עיירות שעומדין משגיחים על הנקור אכן גם הם לא ידעו ולא יבינו מה להשגיח בי בל השגחתם על ענינים אחרים ולא על העיקר ותשלומין מקבלים מהקצבים, וממילא אפילו אם רואה איזה ענין קלות אצלו מוברח להיות עומד ושותק בי בוקי סרוקי תלוי בו, ע״ב מהיותר טוב שיתנו תשלומים מקופת הקהל ויאסרו על המשגיח לקבל אפילו מתנה קטנה מהקצבים וממילא הוא יעמוד עליהם בראשם ובל דבריו יהי׳ נשמעין.

והנה בשו״ע יו״ד (סי׳ ס״ה סעיף ח׳) ואין ללמוד סדר הניקור רק במראית עין מן המומחה הבקי בניקור עב״ל ובבר הביאו הראשונים ואחרונים זה בבה וזה בבה סדר הניקור, והעיקר הוא בן נחלו לנו אבותינו איש מפי איש סדר הניקור ובעוה״ר עינ[...] ראו שיש מבשולים גדולים בי נשבח הענין לגמרי, ע״כ אמרתי לזבות את הרבים ואפרש מעשה מלאבת סדר הניקור של בל חתיבה וחתיבה מחלק הפנים עם ציורים, ובו׳ עב״ל עיי״ש.

(ז) שאלה: קען א רב אדער דיין, אדער סתם למדן מעיין זיין אין ספרים און מברר זיין הלבות וואס זענען פארבינדען מיט ניקור?.

תשובה: דער דאזיגער שאלה איז א שאלת חכם, יעדער וואס איז בקי ומומחה בה׳ ומלאבת ניקור ווייסט אז צו קענען זאגען א מיינונג אין ניקור פאדערט זיך צוויי תנאים, א׳. דורבצולערנען **הלבות ניקור על בור׳**. ב׳. מקבל צו זיין פון א מנקר מומחה דעם פראקטיק דאס מיינט לערנען זיך אויף א בהמה, און צו פארשטיין אלעס על בורי׳ פארלאנגט זיך וואבען און חדשים. און אהן די צוויי תנאים פארשטייט מען גארנישט און מען טאר בבלל נישט זאגען מיינונגען איבער דער זאך.

(ח) שאלה: אויסער ניקור זענט איר צופרידען פון אלע אנדערע פראבלעמען וואס זענען שייך ביי בהמה פלייש דהיינו די שחיטה, בדיקה, מליחה, א.ד.ג.?.

תשובה: דער אמת געזאגט זענען דא פיהלע פראבלעמען ביי בהמות דאס פלייש זאל זיין בשר ביזן ניקור אויך, דאס מיינט קודם ביי די שחיטה, דער חלף איז גרעסער און שווערער צו שטעלן ווי ביי עופות, די בדיקת פנים און בדיקת חוץ פון די ריאה, א. א. וו. נאר ווי שוין דערמאנט איך האב זיך נישט אינטערגענימען די אויפגאבע פון קאנטראלירען די פליישען, בלויז די פרשה פון חלב וואס איז עפ״י סיבה צוגעקומען האב אין געהאלטען פאר א רמז מן השמים אז מען דארף טוהן דערין.

(ט) שאלה: אויב איינער האט געקויפט פלייש מיט א פארלעסליבען הבשר מיינענדיג אז אלעס איז תחת השגחת הרב מרישא ועד גמירא נאבדעם האט ער זיך דערוויסט אז דער רב פארשטייט נישט צום ניקור, וואס דאס מיינט אז דאס טיט דער בוטשער על דעת עצמו, און דעריבער וויל ער דאס צוריקגעבן, איז ער בארעבטיגט צו דעם אדער נישט?.

תשובה: פרעגט א מורה הוראה.

(י) שאלה: היתכן איר באנוצט זיך מיט א שארפען לשון אז צוליב דעם וואס מען עסט אהנע געהעריגע ניקור ברענגט דאס צרות און קרענק רח״ל?.

המשך בעמוד 3

בקשה להרבנים יושבי ארה״ק

היות שבארה״ב שורד פרצה נוראה במקצוע ניקור החלב, **וגם באיטליזים המפורסמים למהודרים ביותר ונחתמים בחותמת בשר כשר למהדרין מן המהדרין מתחילת השחיטה עד אחר מליחה והדחה**, תחת השגחת הרב פלוני אבדק״ק פלוני מקצתן אין בקיעים במלאכת הניקור למחצה לשליש ולרביע, ובקל למצוא טרפש הכבד שלא נתנקר כלל עבור זה, ועוד ועוד.

(הצד השוה שבכולם בלי יוצא מן הכלל למותר להדגיש שלא לדון בזה דין אין למדין מן הכללות) כי שבמקום אחד שמחזיקין אותו פה בארה״ק אצל כל המנקרים כמו המנקרים המומחים ושאר המנקרים יראי השם שבכל א״י לחלב גמור מן התורה, וחיובו כרת, ובארה״ב אין מנקרים אותו כלל וכלל באמתלא שבמדינת הגר הי׳ מקילים בו, אבל לדידן תושבי ארצה״ק דבר פשוט שגם בהיותינו בארה״ב אין לנו היתר לאכל בשר שאינו מנוקר כמו מנהגינו כאן ותוקף החומר של חיוב כרת הרובב על כתפינו ביושבינו פה נוסע עמנו יחד ביצאתינו מכאן לארה״ב. (בעצם הדיון אם שייך דבר כזה של ניקור התלוי במנהג שוחחתי עם הגאונים המפורסמים שליט״א, כמו הרב הגאון ר׳ שמוא׳ וואזנער שליט״א, הרה״ג מהר״י לנדא שליט״א אבדק״ק ב״ב, ושאר מנקרים הראשיים של העדה החרדית בעיה״ק ירושלים תווכב״א, וכולם פה אחד הודו ואמרו שאין זה אלא צחוק מכאיב מעולם לא שמעו כזאת, וכל דבריהם פטפוטי דברים ופטומי מילי בעלמא ננהו להצדיק מעשיהם וד״ל — עי׳ בפנים התוברת.

המערכת

מודעה פון אלטע מנקרים

נאך א לענגערע בעראטונג מיט די מנקרים מדור הישן, אשר יראתן קודמת לחכמתן, בין איך געקומען צו די הכרה אז אלע מנקרים האלטען איינינג ווי איך, טייל פון זיי וואס זענען אביסעל באקאנט אין דעם הילוך הניקור פון אמעריקא, האבען זיך שטיל אונטערגעקרעכצט פאר מיר אז דער מצב שבעת במקצוע ניקור החלב איז בתכלית השפלות, און אויב עס ווערט נישט אריינגעברענגט זאפארטיגע תיקונים מי יודע ווי אזוי מיר וועלען האלטען 10 יאר ארום, צוליב זייער תנאי כפול שמנה בין איך נישט ביכולת מפרסם צו זיין זייערע נעמען, אבער דאס קען איך יא צו לייגען לויט ווי איך האב מיך אינפארמירט אז דאס זענען אידען נאמנים ומפורסמים וואס דאס יהדות החרדית אין אמעריקא וואלט זיך שטארק גערעכענט מיט זייערס א מיינונג.

המערכת

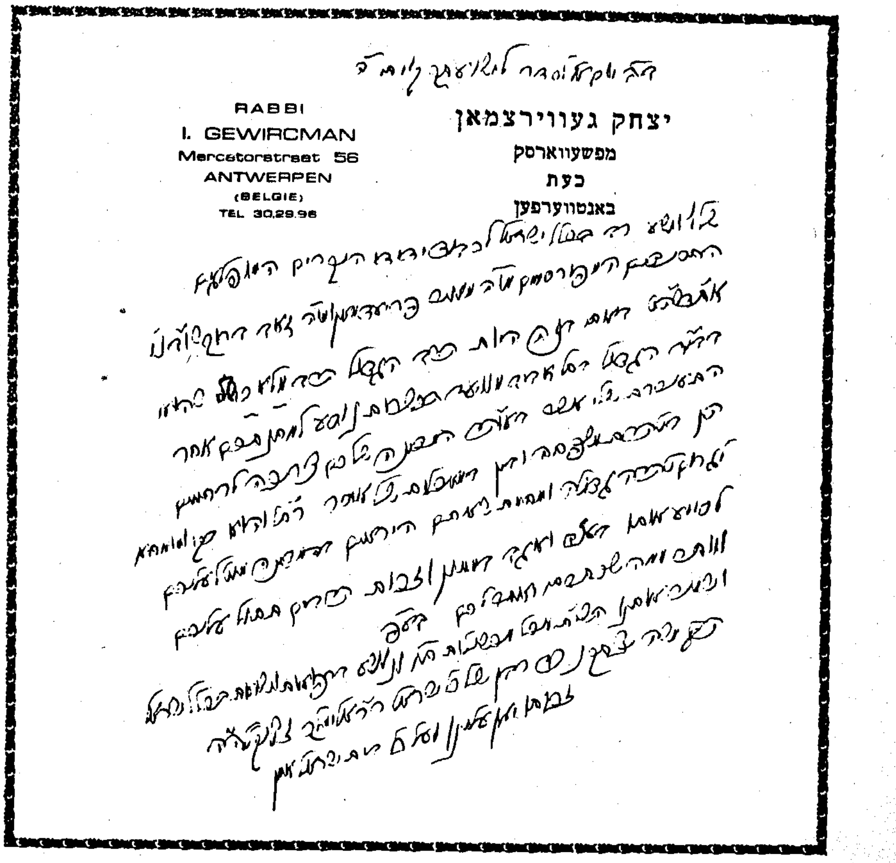
RABBI
I. GEWIRCMAN
Mercatorstraat 56
ANTWERPEN
(BELGIE)
TEL 30.29.96

יצחק געווירצמאן
מפשעווארסק
כעת
באנטווערפען

מכתבים של דעת גדולי ארץ בענין ניקור החלב

מכתב א. עדותו של הגאון מהר"י לנדא שליט"א, אבדק"ק בני ברק.
מכתב ב. מכתב שכתבתי בעצמי כמו לפני שנה.
מכתב ג. תופס הפסק של ראש המנקרים בהעדה החרדית ושאר המנקרים של העדה החרדית.
מכתב ד. עדות הגאון הגדול מהר"י קניבסקי שליט"א מבני ברק.

יעקב לנדא
רב אב"ד דבני-ברק
ארץ-ישראל

מכתב א

תמוז תשל"ט
ב"ה

הנדון: נקור חלק הפנים

ידוע, כי כאן בארץ מנקרים גם השפאנדרעס

אולם תלוי מה נקרא חלק הפנים.

אם מרחבים לחלק הפנים גם מה שאחרי המרפש (דריס פלייש) יש שם

חלב דאורייתא. ומה שכ' הרמ"א בשו"ע סי' ס"ד היינו רק על חלק הפנים

שלפני המרפש מקום שמונחת בו הריאה

אבל אם מניחים לחלק הפנים גם מבשר המרפש בזה לא דבר הרמ"א

כי שם יש חלב ממש

וכן הביא בדרכי תשובה בשם קונטרס הסמ"ע,
כי מהחצר הכבד דלמעלה אין שם חלב רמהחצר הכבד דלמטה
מתחיל חלב הכליות ושאר חלבים

J. LANDA
RABBI
OF BNEI-BRAK
ISRAEL

המשך מכתבים בעמוד 4

המשך מעמוד 2

אונגערישען ניקור וואס ביי די אנדערע פלעצער האט מען דאס געהאלטען פאר א איסור דאורייתא ממש?? (ועי' תוס' פסחים יד. ד"ה שתי פרות).

היתכן א איד פין ארץ ישראל וואס איין וואך פריער אויב ער האט אויסגעזאלצען זיין פלייש מיט דעם חלב מוז ער אלעס אוועק ווארפען (בדליכא שישים) און אט קומט ער אויף אמעריקע באקומט ער דאס צו עסען? די הלכה איז דאך אז אויב א מענטש פארט פין איין פלאץ צום צווייטען בלויז אויף א קורצע ווילע מיז ער זיך פירען מיט אלע חומרות ווי דעם פלאץ פון ווי ער קומט, (עי' או"ח סי' תס"ח) און אפילו דער ארץ ישראל איד, אדער פוילישע'ר רוסישע'ר, גאליציאנער וואס וואוינט בקביעות אין אמעריקע ווער האט אים געגעבן א רעכט זיך צו פירען מנהג אונגארן? אמעריקע איז פארט נישט אונגארן!!

ה. וויאזוי קענען ת"ח מיט דיינים ורבנים וואס האבען נישט געלערנט ניקור (בפרט בפועל) זיך מפלפל זיין און זאגען מיינונגען אין די צייט וואס יעדער מנקר ווייסט אז אהנע יגיעה אין הלכות ניקור מיט פראקטישע אנווייזונגען פין א מנקר פארשטייט מען גארנשט?

ווי אזוי קען א רב געבען א השגחה אויף ניקור נישט וויסנדיג די הלכה?.

ו. פארוואס זאל מען נישט מוריע זיין פאר יעדן אז ניקור האט נישט קיין השגחה כדי דער חסיד (וואס איז בורח מצ"ט שערי איסור) זאל האבען א ברירה מחמיר צו זיין בלויז צו עסען עופות (טש'יקען)? אדער די חלקים וואס דארפען נישט קיין ניקור און זענען אויסגעזאלצען סעפעראט פאר זיך?.

ז. פארוואס אינדערהיים אין מיטעל אייראפ'ע האט מען זיך נישט פארלאזט אויף א מנקר נאר מיט א משגיח איבער אים, און דא איז דער מנקר וואס איז געווענליך דער בוטטש'ער אליינס באגלייבט וכי אכשור דרא, זענען די אמאליגע אידען געווען וויניגער באגלייבט ווי היינט?.

ח. לויט מיין אינפארמאציע האב איך זיך רערוויסט אז ביי געוויסע טיילען האט מען אינדערהיים מער מחמיר געווען ווי אין ארץ ישראל,... צום ביישפיל.. מען פלעגט אינגאנצען אוועק ווארפען דאם רויטע פלייש [יותרת הכבד], טייל בוטשערס יראי השם טוען דאס אויך היינט, און וויאזוי געט מען דאס דאהי צוזאם מיטן חלב צו עסען פאר יעדן איד יהיה מי שיהיה באטש אינדערהיים ביי זיי האט מען גאר שטארק מחמיר געווען ביי דעם און דאם זעלבע ביישפיל איז שייך ביי נאך אנדערע חלבים.

ט. עס זענען דא היינט צו טאג לויט ווי איך ווייס צענדליגע בוטש'ער סטאר'ס איבער גאנץ אמעריקע וואס האבען נישט קיין שום השגחה אויף זייער בוטשער סטאר, זייער פארלעסליכקייט איז בלויז ווייל זיי פארקויפען געוויסע פליישען פין א גרויסע פירמא וואס האט א השגחה אויף די שחיטה פין באוויסטע רבנים, און דער בוטשער זאגט פאר יעדן אז זיין פלייש איז פין יענע פירמא וואס האט א פארלעסליכע הכשר, און אויף דעם סמך קויפט דאס יעדער, קיינער און ממש קיינער וויסט נישט אז ער מיז זיך נאך פארלאזען אויפן ניקור און כשר מאכען פונעם בוטש'ער, וואס איז ביי אים נישט באגלייבט אויף דעם (אבער אויפן פלייש גלייבט ער איהם ווייל ער ווייזט איהם דעם בלומבער,)?

נאכמער טייל פין די סארט בוטשער'ס ווייסען אליינס נישט וואס דאס באדייט ניקור צוליב עם הארצות (ליידער האב איך זיך איבערצייגט אז עס זענען דא גרויסע לומדים וואס זענען זיך טועה און מיינען אז היינט איז נישטא קיין ניקור נאר ביי חלק אחוריים), און מיינענדיג אז בלומבירט'עס פלייש איז שוין גרייט צו עסען פארקויפען זיין פלייש יאר נאך יאר אהנע ניקור, דער קויפער און פארקויפער נאר'ן זיך, ווי אזוי מעג מען דאס דערלאזען, וויאזוי איז בטל געווארען דער חזקה לחבר שאינו מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן?,(עי' באריכות לקמן פרק ו. או' ז').

י. פארוואס פאסירט אז ווען עמעצער איז מעורר אין פרט פין מאכלות אסורות וואס דאס איז מדברים העומדים ברומו של עולם נעמט מען דאס נישט גענוג ערנסט און מען פארלאזט זיך אויף סתם סברות צנומות ושדופות קדים נישט ווי דער מנהג פין חסידים הראשונים לברוח מצ"ט שערי היתר כדי מען זאל ח"ו נישט אנרירען א איסור, כ"ש ווען דער איסור איז בכח צו פארשטאפען דעם מח און הארץ און אפהאקען די נשמה פין איר הייליגען שורש?.

המשך בעמוד 4

תשובה: מיר זאגען ... נישט פין זיך נאר די חז"ל און די ספה"ק רעדן איבער דעם באריכות אז מאכלות אסורות ברענגט די ערגסטע צרות אויף דער וועלט און יענע וועלט, די צרה פין שטארבין איז דאך אויך נגזר געווארען אויף אדם הראשון מיט אלע שפעטערדיגע דורות צוליב עסען וואס השי"ת האט פארבאטען און די חז"ל שרייבען עירובין ק: אז צוליב דעם האט חוה באקומען (10) קללות עד סוף כל דורות.

אבער עס איז דאך כדאי להדגיש אז עס איז שוין געווען פיל מאל באשריבען אין פארשידענע פלעצער דורך גרויסע ראקטוירים און פראפעסארען אז בהמה פלייש ברענגט אויף מענטשען ערנסטע קראנקהייטען, הארץ קראנקהייט — קישקע קראנקהייט — קענסער ל"ע — עלערג"י (*elergy*) און אויך פארקאלכונג ל"ע השם ישמרנו, און אידען אינדערהיים האבען זיך נישט ערלויבט אזוי פיל בהמה פלייש און דאך זענען זיי געווען געזונט, שטארק, און געלעבט גליקלעך.

פרק ד.

יעצט וועל איך זיך ערלויבען צו שטעלען עטליכע פראגען וועלכע זענען מיר קשה געווארען זייענדיג אין אמעריקע.

א. איך האב ב"ה געטראפען אין אמעריקע אידען שומרי תורה ומצות בכל פרטיה, אידען מדקדקין בקלה כבחמורה, מסירות נפש אידען וכו' וויאזוי איז דאס מעגליך אז די שענסטע און בעסטע בוטשערס זאלען נישט האבען א השגחה אויף ניקור?.

ווי אזוי געט מען איבער נאמנות פאר א פראסטען קצב אדער מנקר וואס קען טיילמאל נישט קיין צורת אות.

אפשר איז א חיוב צו מדגיש זיין אז דער בוטשער אויסער די ניקור איז תחת השגחת רב פלוני?.

ב. די חז"ל זאגען (יבמות ע"ז. קידושין ע': בכורות ל"ח: וביור"ד רמ"ג סעי' ל"ו) א תלמיד חכם וואס זאגט נאך א הלכה בשם זיין רבי'ן אויב ער זאגט דאס צוליב א מעשה וואס האט פאסירט איז ער נישט באגלייבט, דאס מיינט צו זאגען אז אויב א מנקר זאגט אז ער איז א תלמיד פין א גרויסען רבין אין אזוי האט ער מקבל געווען און דאס זאגט ער אין א צייט ווען ער אליין פירט זיך אזוי און ער מיז אזוי זאגען איז ער נישט באגלייבט.

ג. עס איז מעגליך אז ביי געוויסע מקומות האט מען אפשר מקיל געווען אין געוויסע חלקים ווייל עס האט אויסגעפעלט פעטען (בידוע אז אינדערהיים האט מען נישט געהאט קיין אויל און מען האט גענוצט בלויז פעטען ביי פליישיגע סעודות) אבער היינט וואס עס איז דא ב"ה בשפע פין אלעס פארוואס זאל מען נישט חושש זיין לדעת המחמירין פינקט ווי ביי מצות און אתרוגים, און אנדערע זאכען ?.

ד. אפילו די וואס טענה'ן אז זיי פירען זיך אין בוטשער לויטן "אונגערישען ניקור" לשטתם מיט וואס פארא רעכט מאכט מען א שווייג דערפין, היתכן? עס דרייען זיך ארום אין אמעריקע פולישע, רוסישע, ליטווישע, סלאווישע, דייטשע, ארץ ישראל דיגע אידען און מען לאזט יעדן עסן פין

ב״ה

מכתב ב

הרב מרדכי גבריאל מלאכי
רב בביהמ״ד דחסידים ״בנה״
וראש הכולל זקני ת״ח וראש למנקרים בארץ ישראל
מחבר ספרי
״התורה והחסידות״, ״דיני ניקור הלכה ומעשה״ ועוד

תאריך Date

לכבוד

ידידי ערז הרה״ג ר׳...

הנני מקיים את בקשתו והנני עונה תיכף שקבלתי את מכתבו החשוב והקונטרסים של הרבנים. עניתי תיכף להרב ברייש והנני שולח לכבודו את [illegible]

ידידי היקר, אגלה מה שבלבי. אתם רבנים צעירים שרוצים לתקן הפרצות בחומת הדת. למה אתם לא עושים למעשה התיקון. מה יכולים לעזור והרב ברייש או ליעבעס ודכוותה רבנים צעירים כהם בעצמם לא יודעים ואין להם שימוש בהוראה וגם מי יתחשב עם דעתם? יש רבנים גדולי הוראה כמו הרה״ג וואזנער, הרה״ג ווייס מירושלים, הרה״ג לנדא מבני ברק שעליהם סומכים בענין הלכה.

אגלה לו את כל הסוד. ידוע לו שכתבתי ספר על ניקור חלק הפנים והקדמי עם ציורים ושם אני מברר מן הראשונים ואחרונים הכל, שאין שום עירור והכל ברור. באתי להרב הגאון הרב ווייס ראש הרבנים מעדה החרדית בירושלים. אמר לנו, שאלו אותו בענין הניקור מארצות הברית והראו לו את מה שאני כתבתי באמריקא ״זעקה גדולה ומרה״ ענה להם שלא יכול לפסוק להם כי ענין זה לא ברור לו ולא יודע. אני באתי להרב ווייס שליט״א ביקש ממני לתת לו צילום מספר שכתבתי ונתתי לו וגם לכל רבני העדה החרדית והסברתי להם את כל ענין כמובן שהם שלחו את הספר שלי למנקרים של העדה החרדית ולראש המנקר שלהם והנה התשובה שאני מצרף פה. בבודו יוכל לתאר לו איזה לחץ יש על הרב ווייס מרבני אמעריקא אבל הוא בשלו כך הלכה.

מענין שבקיץ בזמן פטירתו מן העולם הזה, צדיק הדור הרבי מסטמר זצ״ל, שלחו מאמעריקא רב של ההתאחדות לירושלים בבודו יכול לדעת את שם הרב. ושאלו אותו למה לא מנקרים באמעריקא בהלכה. ענה הרב הנ״ל שהרב מלאכי מוציא דבה על המנקרים באמעריקא כי הם מנקרים בדיוק כמו בארץ ישראל. התבייש לספר להם את האמת.

הרב מפאפא שלח מכתב להרב וואזנער מבני ברק בשאלה זו. אמר לי הרב וואזנער כי ענה תשובה שזה חלב ואסור. הרב וואזנער ביקש ממני צלום מהספר שלי ונתתי לו ודרוהו אותי משבוע לשבוע כי מפחד מרבני ארצות הברית. גם השבוע יש לי פגישה עם הרב וואזנער והוא צודק, מה יצא אם אני אכריז שזה חלב דאורייתא ואיסורו כרת אם אין מנקרים לנקר את זה. לכן הרב וואזנער מסכים לעזור להקים ישיבה או בית-מדרש שילמדו את תורת הניקור ואז נוכל לתקן המצב.

תראה בספר שלי כל עניני הניקור הפנים והקדמי. מה שבבודו כותב – הוראה יראה שליכא שמה מן החלב הכסלים ומן הבשר התרפה את הכרם – אין זה מן התורה ולא מיראת ה׳ מי שלא בקי בניקור החלב שאיסורו איסור כרת לפסוק הלכה להתיר מה שלא יודע את זה. פנו מארצות הברית להרב הגאון ראש הרבנים של העדה החרדית מירושלים הרב ווייס שליט״א ענה שלא בקי בזה ובקש ממני לתת לו את ספרי ניקור חלק הפנים ללמוד ועד היום לומד בזה. ואמר שבענין ניקור סומך על המנקרים שלו. אני מצרף לו מה שפסק המנקרים וראש המנקרים של העדה החרדית בירושלים שהוא גדול בתורה ויר״ש ומומחה גדול בענין ניקור כי רבני עדה החרדית סומכים עליו והוא באמת ראש המנקרים של ארץ ישראל.

אני חושב אתם הרבנים הצעירים לפני שמוציאים הלכה שלא ברורה לכם, עליכם לשאול לגדולי הפוסקים ברור. תשאלו את הרב וואזנער מבני ברק ותשמעו. אני אומר, מי שיש לו יראת שמים צריך ללחום לתיקון העוול הזה וגדולי הרבנים מכאן יעזרו לכם.

בכבוד רב,

הרב מרדכי מלאכי

המשך מכתבים בעמוד 5

דבר המערכת

מקווים אנו להמשיך הופעת חוברת זו גם להלאה ומצפים אנו שבקרוב כבר יצא לאור גליון שני של החוברת. המעונינים יתקשרו טלפון: 748 — 294

את החוברת אפשר להשיג אצל כל מוכרי עיתונים בארה״ק ובחו״ל

המערכת

כל ישראל ערבים זה בזה

אזוי ווי עס איז א איסור כרת רח״ל, ע״כ ליגט א חוב אויף יעדען איינעם צו ראטעווען איינער דעם צווייטען און מזכה זיין את הרבים פון א איסור כרת רח״ל.

וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו

...ד פלייש, ווי עס אח...
...הייטישע בוטשערס וואו...

המשך מעמוד 3

קומט אויס: אז א 100 פערצענטיגער מנקר איז דא ממש געציילטע אין גאנצען שטאט, בעסער געזאגט ״מדינה״ דאס מיינט: ער זאל האבען דורכגעלערנט הלכות ניקור פון שלחן ערוך, מיט די אחרונים וואס שרייבען אויספירליך אלע איינצעלהייטען פון פראקטיק, און צוגעקיקט (שימוש) ביי א צווייטען וואס האט א קבלה אדער אנדערע באווייז אז ער איז א מנקר מומחה, און ער אליין זאל אויך האבען א רשות פון א מומחה אדער א רב וואס קען ניקור, און זאל דאס קענען איבער ווייזען פאר אנדערע דורך פארלאנג.

אין אפילו די געציילטע יראי ה׳ וואס פארמאגען אין זיך די אלע מעלות, כמעט האט קיינער נישט קיין געשריבענע איבערווייז אז ער קען דעם פאך, און אזוי ווי די רבנים קענען נישט ״ניקור״ אויף ווערמען פארלאזט מען זיך, מעג מען איבערגעבן דאס סמבות פון ניקור חלב פאר מענטשען וואס מען האט נישט קיין באווייז אויף גאנצע 100 פערצענט וואס זיי קענען.

אויפן בעסטען אופן אפילו, איז אבער נישטא קיין שום השגחה איבערן מנקר זעלבסט, דערצו וואס עפ״י רוב איז דער מנקר דער בעל הבית פון יאטקע (בוטשער).

לײדער האט דאס אומנות ״ניקור״ באקומען א פנים ווי ״שניידער״, און ״שוסטער״ ווערק מען לערנט זיך אויס דאס פאך צוקיקענדיג, און נאבדען געמט מען אויף א פאסטען אהנדעם וואס מען זאל זיך האבען פארהערט, אדער מען זאל לפחות זיין איבערצייגט אויב ער איז געגוג ירא שמים אהנצונעמען א אחדיות פולע פאסטען, אזוי ווי ״ניקור״ אינדערצייט וואס ״ניקור חלב״ פארלאנגט צו זיך היינט צו טאג פיל מער ירא שמים ווי אמאל צוליב דעם וואס די רבנים און ש״ס קענער מיט אנדערע מו״צ פון היינט פארשטייען נישט דערצו ״בי הוא זה״.

ועי׳ באריכות בספר טיול בפרדס ערך שחיטה בענין ניקור חלק הפנים.

בהמה פלייש
פרק ה.

ביים ענדיגען מיין אראפדעדען זיך פון הארץ ווייל איך אויך אראפשרייבען מיין מיינונג וועגן עסען בהמה פלייש פאר איינעם וואס איז א מדקדק במצות.

לדעתי ולדעת גדולי הצדיקים דארף מען זיך מונע זיין פון דעם ווי ווייט מעגליך וועגן די ווייטער — דערמאנטע טעמים:

ביז דאס שטיקעל פלייש ליגט אויפן טעלער מיז עס אסאך שווערע הלכה שאלות דורכגיין און אסאך סייעתא דשמיא מיט זכות אבות מיז זיין אז עס זאל זיין כשר.

(איך ברענג נאר ארויס די טעמים פארוואס בהמה איז שווערער ווי עופות)

א) דער חלף איז פיהל גרעסער און פיהל שווערער צו מאכען גלאט ווי ביי עופות.

ב) עס איז דא דיעות אז שחיטת עוף איז נישט מן התורה (עי׳ כנה״ג סי׳ כ״ט, וב״ח ופמ״ג ריש ה׳ שחיטה), וואס דאס איז א גרויסע נפ״מ ביי שהייה, דריסה, חלדה, הגרמה, עיקור.

ב׳) דער בהמה זאל זיך נישט רירען ביי די שחיטה.

ג) שמוציגע העלזער ביי די שחיטה.

ד) בודק זיין א לאנגען חלף געהעריג.

ה) בודק זיין דעם לינג (בדיקת הריאה).

ו) מנקר זיין חלב.

ז) פארבלעמען ביי די בית הכוסות.

ח) די גאונים און צדיקים שרייבן אז דאס וואס מיר האבען בקבלה ״רוב בהמות כשרות״ איז שוין בטל געווארען (כ״כ בשו״ת התעוררות תשובה ח״א סי׳ ק״ז וכ״כ בבני יששכר חודש אדר דף צ״ט ע״ב).

ט) דער האריז״ל זאגט אז ביי עסענווארג זאל מען מחמיר זיין אפילו אויב רוב הפוסקים האלטען מותר אויב עס איז דא איין פוסק וואס האלט אסור (סידור האריז״ל דמהר״ש מובא בישועות חכמה עמ׳ ס״ד, ובעין זה בצוואת השל״ה לבניו).

י) דער פלא יועץ שרייבט (אות טרף): אז ער האט גרויס הנאה פון דעם וואס חסידים און אנשי מעשה זענען מדקדק נישט צו עסען בהמה פלייש ווייל עס איז זייער שווער מען זאל טרעפן עס זאל זיין כשר לכו״ע.

י״א) דער ש״ע האריז״ל שרייבט: אז אויב מען וועט געווארענט זיין נישט צו עסען א גאנצע וואך בהמה פלייש וועט מען ניצול ווערן אפילו פון א עבירה בשוגג.

דער מהר״ם שי״ק זצ״ל האט קיינמאל נישט געגעסן קיין בהמה פלייש (מנהגי מהר״ם שיק).

י״ב) דער בעל הקנה שרייבט אין זיין ספר טעמי המדות (מובא בקסת סופר סי׳ ב׳ סק״ד) אז רוחות קדושות נושבת בעוף.

המשך בעמוד 5

המשך מעמוד 4

י"ג) די דאקטוירים און פראפעסארען באהויפטען אז בהמה פלייש ברענגט ל"ע ערנסטע קראנקהייטען, קישקע קראנקהייט – קענסער ל"ע – עלערגי' (**elergy**) אין פארקאלבונג ל"ע רח"ל.

י"ד) ביי בהמה איז דא בדיקת פנים ובדיקת חוץ אויף סרכות, און נאך אנדערע זאכען. איך קען אידען חסידים ואנשי מעשה וואס וועלן זיך נישט צורירען צו בהמה פלייש בעד כל חללי עלמא, אין ארץ ישראל און אויך אין חוץ לארץ.

פרק ו

מיר גיבען דא א קורצן איבערבליק איבער די פראבלעמן און אירע פאלגען (תוצאות)

פראבלעם :א. די רבנים וגאונים און גרעסטע פוסקים ומשיבים פין היינטיגען דור (אויסער איינס אדער צוויי) קענען בכלל נישט דעם פראקטיק פין ניקור אזוי ווי איך האב זיך איבערצייגט זייענדיג ביי זיי פערזענליך, דאס איז אויך כולל די רבנים המכשירים, און סתם משגיחים.

תוצאה: (רעזולטאטן).

1) אויב עס מאַבט זיך א מבוכה (ספק) אין א געוויסע פרט פין ניקור אויב מען איז מחויב, אדער עס איז בלויז א מנהג וואס ווענדט זיך אין א געוויסע מקום איז נישטא ווער עס זאל קענען מבריע זיין.

2) די רבנים קענען נישט נאכקוקען (לבקר) די געשעפטען ווי זיי זעלבסט געבן השגחה צו זעהן אויב מען טוט וואס מען דארף, במילא קען דער מנקר טוהן וואס ער ווייל, ווען ער וויל, וויאזוי ער וויל.

3) אויב איינר האט א באקלאג אויף ניקור אז עס איז נישט ווי עס דארף זיין, האט ער נישט צו וועמען זיך צו ווענדען, ווייל דער רב אליינס פארלאזט זיך אויפן מנקר.

4) צוליב דעם וואס די מנקרים פארהערן זיך נישט איז נישטא קיין פארזיכערונג אויף די יראת שמים פין די מנקרים, ווייל געוועגליך געט מען נישט קיין קבלה אויף שחיטה און סופרות נאר אויב מען איז איבער צייגט אין זייער עהרליבקייט אויך, רינט דאס במילא אלס גדר אז די שוחטים און סופרים זאלן זיין יראי השם אויך, אבער ביי ניקור ווי עס איז נישטא קיין פארהער איז דער פאזיציע פריי פאר יעדן.

5) אפילו זיי זאלען שטעלן עקסטער משגיחים אכטינג צו געבן אויף די ניקור קענען זיי נישט האבען קאנטראל איבער די משגיחים אויב זיי טוען זייער ארבעט באמונה.

6) זעה ווייטער או' ב' נומער 3).

7) יעדער איז בארעכטיגט צו זאגען וועלכע חלקים זענען תלוי במנהג, און ווי מען האט נישט מקפיד געווען אויף דעם מנהג — ומי יאמר לו מה תעשה.

8) גרויסע מכשולות פאסירען זעה ווייטער או' ו', נומער 2).

פראבלעם: ב'.

די מנקרים האבען נישט קיין געהעריגען איבערווייז איבער זייער קענטעניסען (קבלה).

תוצאה:

1) מען איז געצווינגען צו נעמן א מנקר אהנע כתב קבלה וואס דורכדעם איז שווער פאר א מדקדק נאכקאנטראלירען אויב דער מנקר איז פארלעסליך.

2) עס איז נישטא קיין גאראנטי (פארזיכערונג) איבער דעם קענטעניס און יראת שמים פון מנקר.

3) אפילו דער וואס האט זיך נישט אויסגעלערנט דעם פאך ווי מען דארף קען גרינג צוקימען צו דעם פאסטען, ווייל מען פארהערט אים נישט פאר דעם.

פראבלעם: ג'.

עס איז נישטא קיין השגחה איבער ניקור

תוצאה:

1) יעדער קען טוהן וואס ער וויל, און עס איז נאך ערגער אין א געוויסען זין ווי שחיטה, און מליחה, ווייל דארט אויב דער רב אדער סתם תלמיד חכם באפט זיך אריין קען ער אנזעהן אויב עס איז עפעס נישט כשורה, אבער ביי ניקור פארשטייט מען גארנישט וואס מען זעהט, אפילו מען לערנט די הלכות גיט פין אינעווייניג אין שלחן ערוך, אזוי ווי איך האב אליין בייגעווינט ביי גרויסע רבנים.

2) ביי יעדע עסענווארג וואס ווערט פארקויפט היינט צו טאג פארלאנגט זיך, און דער עולם פארלאנגט א פארלעסליכע השגחה, אפילו פרודקטען וואס זייער חשש איסור איז אינטער אגרויסע פראגע צייכען, און אפילו יא איז עס א חשש רחוק פין תערובות איסור, פינדעסטוועגן האלטען זיך אפ די מדקדקים פין ניצען אהנע השגחה, כל שכל ווען עס האנדעלט זיך פין

מכתביום — המשך מעמוד 4

מכתב ג

אלו דברי המנקרים של העדה החרדית בירושלים

בס"ד

יום ראשון כ' בתמוז תשל"ס פעיה"ק ירושלים

אנו הח"מ מאשרים שכל הנכתב בספרו של הרבה"ג ר' מרדכי מלאכי שליט"א. בניקור חלק הפנים הקדמי: ראשית מסיר את הקרום שעל הבשר האדום עד סופו שנקרא בלה"מ ריפאלע וגם מנקר את החלב שמתחת לקרום הנ"ל וחותך לאורך הגיד עד לחזה ומוציאו וקולף את החלב מהגיד עד לקצהו של הבשר שהיא המשך הכסלים של הירך ואח"כ מפריד את הבשר האדום מראשי הצלעות ממקום חיבורן לעצמות הדבוה וחותך בסתרסיהן מכל חלבן שעליהם. וכן קולף את הבשר האדום מתחתיו במקביל המכסה את העצמות הדבות ובמו"כ מצרו השני קולף הדיפאלע במקביל המכסה את הגיד הדם לכל אורבו. כל הנכתב כאן הוא להלכה וכן ראוי לנהוג ואין לשנות בכל תפוצות ישראל כאן ובגולה.

כ"כ אנו מאשרים שחלק הקדמי והפנים הוא חלב דאורייתא ויש בו איסור כרת.

החתומים

ר' גד טרוביץ – ראש מנקר בעדה החרדית ירושלים.
ר' יוסף צבי הירשמן – מנקר.
ר' משה ליב קורנבליט – מנקר.
ר' מאיר דוד קורנבליט – מנקר.

כ"כ אני מאשר שחלק הקדמי והפנים הוא חלב דאורייתא!
ויש בו איסור כרת
יוסף צבי הירשמן
גד טרוביץ ישראל קורנבליט
כ"ז שכתב הרב מלאכי בספרו מאיר דוד קורנבליט

מכתב ד

בס"ד

לסדר נחמו נחמו עמי

הגאון הגדול מר"ן הגרי"י קניבסקי שליט"א בבני-ברק

עיין בספר הניקור שלי מאד התלהב מזה והי' מצר מאד על שיהודי ארצות הברית נכשלים באכילת חלב מהספונדר שיש בו איסור כרת. התאנח מאד שהרבנים לא לומדים ניקור החלב שיוכלו להציל אחב"י ממכשול.

ברך אותי בברכת הצלחה בעבודת הקודש ואמר לפי הגמרא והרמ"א צריכים ללמוד את תורת הניקור בפרטי' ממש. אני בעצמי הייתי רוצה ללכת לקצבים וללמוד את זה אבל לצערי לא אוכל כי ההליכה עלי קשה אפילו בהדרי כי החולשה התגברה עלי מאד. הוא הציע לי עזרה כספית וסרבתי לקבל ואמר: אם יש אדם שקבל עליו להציל יהודים מאכילת חלב שעונשו כרת הקב"ה יהיה בעזרו. כל זה אמר בנוכחות ראש הכולל מבית יהושע בני-ברק הרב מנחם רוס שהיה איתי יחד אצל מר"ן שליט"א.

הרב מנחם רוס הוא ראש הכולל בית יהושע

חלב, וואס די חלקים וואס זענען אסור על פי התורה זענען ערגער פין נבילות וטריפות און אפילו חזיר, ווייל עס איז א חיוב כרת און אפילו די טיילען וואס זענען בלויז מדרבנן זענען אבער איסורים בעין, אודאי און אודאי אז עס פארלאנגט זיך א הינדערט און אפילו טויזענט פראצענטיגע השגחה, אהן שום צווייפעל.

3) מענטשן איינקויפער ווערן אפגענאַרט, און באגזל'ט ווייל זיי קויפען דאס פלייש מיטן פארזיכערונג אז אלע הלכה שאלות זענען אינטער שטרענגע השגחה, אזוי ווי יעדע פלייש באנק (געשעפט) איז אפגעסטעמפלט "כשר למהדרין תחת השגחת רב פלוני".

4) א געשעפט וואס די ניקור האט נישט קיין השגחה ווערט אפגעזיגעלט כשר "למהדרין", וויאזוי מעג דאס זיין.

5) אויב דער געשעפט וואלט מפרסם געווען "אין די געשעפט איז נישטא קיין השגחה אויף ניקור" וואלטן אסאך זיך אפגעהאלטן פין עסען בהמה פלייש, ויאזוי מעג מען גונב דעת זיין, דאס איז זיכער נישט קיין תירוץ אז דער סטעמפל "השגחה" מיינט נישט ניקור, ווייל פשוטע אידען ווייסען נישט וואס ניקור מיינט, און זיי קויפען זייער פלייש מיטן ציטרוי צום רב המכשיר אז אלע טיילען ווי עס קען זיין שאלות איז אינטער דעם קאנטראל פון רב.

6) א מענטש איז נישט קיין מלאך און אויב ער פארגעסט אמאל מנקר צו זיין דעם חלב אזוי ווי מען דארף עפ"י הלכה ווערט דאס קיינער נישט באמערקן נישט אין געשעפט און אודאי נישט אין שטיב, וואס דאס באדייט א זיבערער מכשול (שטרויכלונג).

פראבלעם: ד'.

דאס יונגע דור ווייסט נישט אז מען דארף מנקר זיין חלב אפילו היינט צו טאג וואס מען ניצט בלויז די פאדערשטע טייל פין די בהמה.

תוצאה:

1) עס איז גורם אז מדקדקים וואס ווילן קאנטראלירען וואס זיי נעמען אריין אין שטיב ווייסען נישט אז מען דארף דאס אויך נאבקיקען.

2) מען געבט נישט די געלעגנהייט פאר מדקדקים זיי זאלן קענען מחמיר זיין אינגאנצען נישט צי ניצען די טיילען וואס דארפן ניקור, און די אנדערע טיילן אבטונג געבן עס זאל אויסגעזאלצען ווערן באזינדער.

3) עס קען לייכט פאסירען אז איינער עפנט א געשעפט (בוטשער־יאטקע) און פארקויפט בהמה פלייש אומ־גענוקורט צוליב דעם וואס ער האט קיינמאל נישט געוויסט פין אזא זאך — דער איינקויפער ווערט זיך אויך נישט נאכפרעגן, צוליב דעם זעלבן טעם.

המשך בעמוד 8

מלאכת הניקור

א) עס איז גלוי וידוע פאר יעדען בן תורה אז דער איסור חלב ביי בהמה פלייש איז פול הארבער ווי נבילות וטריפות, וואס איז א איסור כרת ר"ל.

ב) ע"כ האט מען אינדער־היים וייער מדקדק געווען און שטארק קאנטראלירט פאר מען האט איינעם ארויפגענומען צו מלאכת הניקור, אז ער זאל זיין א גרויסער ירא שמים און וואס איז א בקי אין די מלאכה. און ווי דער ספר חפץ חיים שרייבט באריכות (נדחי ישראל פרק ל').

ג) דער רבי ר' יונתן (כרתי סי' ס"ה, ס"ק ט"ז) שרייבט מען זאל זיך נישט פארלאזען ביי ניקור נאר אויף א בקי און ירא שמים מרבים און פון דעם טאג וואס איך האב געלערנט הלכות ניקור האב איך מיך נישט פארלאזט אויף א מנקר נאר וואס איך האב אליין מנקר געווען, „און די פלאג פון מיינע הענט האב איך געגעסען".

ד) דער יסוד ושורש העבודה שרייבט: און מעהר דארף מען געווארענט זיין אויף א פלאץ וואו ער וויסט נישט און קען נישט דעם מנקר אויב ער איז א ירא ה' מרבים, און א בקי גוט אין ניקור ווייל דער מכשול איז ווייטער געוואקסען; עכ"ל.

ה) דער מנקר האט געמוזט שטיין פאר א פארהער און באקומען א כתב אז ער קען און איז ראוי צו זיין א מנקר, און האט געמוזט זיין א רגיל, און מען האט איהם נאכגעקוקט צו ער לאזט נישט איבער קיין חוט אדער א קרום, ווייל אויסער דם חלב אליין וואס עס איז דא דערויף א איסור כרת, איז נאך דא חלב וואס איז אויפן קרב און בסלים און חלב שעל הכליות וכו', און נאך איז דא חלב וואס איז אסור מן התורה חלב על הקיבה און על הדקין, און נאך קרומים און חוטים וואס ועגען אסור וועגען חלב.

ו) אדרב מען האט געטראפען נאך דעם מנקר חלב נאך זיין ניקור אזוי גרויס ווי א גערשטעל האט מען איהם מעביר געווען. און אויב מען האט געפונען א כזית האט מען איהם געשלאגען מכת מרדות און מעביר געווען סיי ער האט עובר געווען בשוגג סיי במזיד (יו"ר סי' ס"ד).

ז) דער איסור פון חלב איז א סאך הארבער פון אלע אנדערע ווארענונגען פון די תורה ווייל ביי דעם איסור פון חלב איז וועגען א קליינעם שיעור פון א כזית וואס די הנאה פונעם האלדז איז אויף איין רגע טוט דאס אזוי ווייט פוגם זיין אז זיין זעהל ווערט אפגריסען רח"ל פון שורש הנשמות און ער און זיינע קינדער ווערן נכרת רח"ל.

ח) היינט זענען די מנקרים כמעט אלע פראסטע מענטשען וואס זענען מגולחים (און אפשר מיט תער), עמי הארצים וכודים, פון א כתב קבלה איז דאך שוין אפגערעדט. ווי האבען בכלל נישט קיין השגה אין הלכות ניקור, ע"כ זאל יעדער איינער געוואלדיג מוהר זיין אז אפילו פלייש וואס ער איז איבערצייגט אז דאס איז כשר, זיך אויך איבערצייגען וועד דער מנקר איז און צו דער סדר הניקור איז אלעס כהוגן — (ווייל חלב איז אזוי הארב ווי חמץ אין פסח און עסען אין יום כיפור).

ט) היינט אין אמעריקא איז ליידער אלעס הפקר. די מנקרים, די סוחרים וכו', עס איז נישט דא קיין שום קונטראל.

כשרות און השגחות פון סאלאמיס און ווארשטלעך

א) מיר האבען געטראפען עטליכע פלעצער מאכען סאלאמיס אן קיין שום משגית אכט צו געבען אויף די גרויסע חששות וואס איז דא ביי סאלאמי ווי ניקור, חלב, דם, (חוץ די אויבענדערמאנטע חששות צב"ש שחיטה, בדיקה, מליחה וכו'), ווי עס איז באקאנט קומט אריין אין סאלאמיס און אין ווארשטלעך 30 ביז 40 פראצענט פעטענס א חוץ די פלייש. און דארט שטעלט מען אריין אלע רעשטלעך פליישען וואס עס פאלט אוועק ביים שניידען אלע פעטענס וואס בלייבט איבער. (חוץ וואס דאס ווערט געמאכט פון אלע פלייש פסולת וואס פאלט אוועק ביי די בוטשערס קעיטערערס פלייש האלסיילערס וכו', וואס די דאקטורים זענען מעיד אז דאס איז זייער שעדליך צום געזונט), און ווער גיט אכטונג צי דאס איז חלב צי סתם פעטענס.

ב) אין א"י און אויך דא אין אמעריקא האט מען שוין געכאפט אז מען האט אריינגעשטעלט אין סאלאמיס און אין ווארשטלעך פלייש פון פערד און הייזלען ווי עס איז באקאנט, עס איז דא געווען געדרוקט אין צייטונגען.

ג) מען האט געכאפט אין א"י א איד אריינשווערצען פון די אראבער קישקעס צו די סאלאמיס, ליידער האבען דאס געכאפט נישט די רבנים נאר די פאליציי.

ד) אויך האט מען געכאפט אין די סאלאמיס אבקת ביצים, און אבקת חלב, און עס איז געווא־ען פארקויפט אלס „גלאט כשר למהדרין".

ה) ע"כ זאל יעדער ערליכער איד געווארענט זיין פון צו עסען סאלאמיס, און ווארשטלעך, ווייל די חששות זענען זייער גרויס.

ו) מיר ווצלען אויסרעכענען וויפיל זאכען דער משגיח דארף וויסען צו קאנטראלירען דעם כשרות פון סאלאמיס:

1) וויפיל עס איז ארויס די וואך.

2) וויפיל בהמות זענען געשאכטן געווארען אין די וואך.

3) פון וואס מען מאכט די האלטערס די קישקע פון די סאלאמי: א) פון קישקע פון אקסען? ב) פון פאפיר? ג) פון פלעסטיק? ד) פון קישקע פון שאף?

4) וויפיל יאהר די קישקע האט.

5) וויפיל מטר עס קומט אויס פון איין בהמה.

6) וויפיל פלייש און וויפיל פעטען איין בהמה גיט ארויס.

7) וויפיל פונט סאלאמיס עס איז ארויס פון די פעקטערי.

8) וויפיל פראצענט פלייש עס קומט אריין (בערך 58 פראצענט).

9) צו די פלייש איז גוט מנוקר.

10) אנדערע פראדוקטען וואס קומט אריין. למשל די פליגען בלוט ווערט אריינגעמישט צו פארבען די סאלאמיס אויף רויט וכו'.

11) וויפיל פעטענס (בערך 30 פראצענט).

12) אויך דארף דער משגיח וויסען און דערקענען אלע חלקים אלע נעמען פון די פליישען און די פארב (קאליר) פון די פליישען ווי עס איז באוואוסט אז גמל פלייש איז א ביסעל אנדערש. רעה טעם און קאליר אבער פערד פלייש, ווי עס איז באקאנט אז מען האט שוין עטליכע מאהל געכאפט ביי היימישע בוטשערס וואו מען האט פארקויפט פלייש פון פערד און קאמעלען.

13) ער דארף דערקענען און וויסען צו מען ברענגט נישט אריין חלק אחוריים וכו'.

ז) ווי עס איז באוואוסט קומען פאר גרויסע שווינדלערייען ביי די קישקעס פון בהמות ווייל דאס גייט גראד פון שלאכט הויז צום פעקטערי וואו מען דריינגט דאס אויס, און אויב עס איז נישט דא קיין תותמות קען זייער גרינג זיין אז מען שיקט מאכען פון כשר'ע בני מעיים און באקומען באקומט מען נישט כשר'ע. ע"כ מוז זיין אויף דעם א תותם בתוך תותם מיט א ספעציעלע השגחה וואס דאס איז ליידער זייער שוואך.

ח) ווי עס איז באקאנט אי דא פארשידענע סאלאמיס און ווארשטלעך פון בשר בהמה, קעלבער, לעם, טשיקען, קאטשקעס, טורקיס וכו' וכו', 10 צו 15 ערליי למיניהם און די השגחה איז א שווערע.

צום ביישפיל דער משגיח דארף דערקענען די פעטענס וואס עס קומט אריין אין די סאלאמיס ווי אויבען דערמאנט, בערך 40 פראצענט קומען אריין, און א מומחה קען דאס דערקענען מיטען אויג, אדער מיטן טאפען פון די הענט, פעטען צונייט נישט צווישען די פינגער, אין מען קען דאס נישט אראפ נעמען מיט די האנט. און חלב איז ווייך און עס צוגייט יא צווישען די פינגער און מען קען דאס צושייצען מיט די האנט, נאר די פעטען פון האדין איז א סאך מאהל גלייך צום חלב פון די כליות (נידען). דארף מען געווארענט זיין נישט אריינצולאזען קיין פעטען פון הארין נאר אויב עס איז באהאפטען מיט א שטיקעל פון די קנה.

ט) אויך איז דא א יוצא מן הכלל ביי א פעטע בהמה עס זאל זיך מיט שלעפען די חלב פון די כליות אינאיינעם מיט די קנה, און מען דארף שטארק געווארענט זיין אין דעם.

י) דאס זעלבע קען זיין ביי א פעטע קיה ביי א יוצא מן הכלל אז די פעטען פון די מעיים וואס איז לעבען די כרכשתא זאל אויך זיין גלייך צו די חלב פון די נירען, דארף מען ביי דעם זיין געווארענט דאס זאל זיין מתוכר מיט א שטיק קישקע.

יא) ווען די פעקטערי פון סאלאמי קויפט איין פלייש און פעטען פונעם האלסיילער אדער פונעם שלאכט הייז דארף מיט־קומען אויף דעם פלייש אדער פעטען א כתב באשטעטיגונג פונעם משגיח. [עס פארשטייט זיך אז קודם מוז זיין בכלל אין האלסייל פלאץ א משגיח וואס דערווייל איז דאס נאך נישט דא].

יב) דורך דעם וואס דער משגיח וועט פיהרען א פונקטליכען חשבון וועט דער בעל בית ציטערען אריינצוברענגען פלייש און פעטען וואס זענען נישט כשר פון פארשידענע מקומות. אבער מיר מוזען באמערקען אז דער משגית זאל זיין בעל בית אויף די זאכען און די השגחה זאל האבען עפעס א ווערד, וואס צו דעם איז וויכטיג אז דער משגיח זאל נישט באקומען זיין געהאלט פון די פעקטערי (וואס ביז היינט איז דאס נאך נישט דא א חוץ ביי געציילטע פלעצער).

משגיחים

א) אין די האטעלען, קעיטערערס, בוטשערס, רעסטאראנטען, שפיטעלער, האומס, מוסדות, דארפן אויך זיין די משגיחים גרויסע מומחים און דערקענען גוט אלע חלקים פון די בהמה, די נעמען, די וואג, ווייל יעדע חלק האט אן אנדערען נאמען און אן אנדערע וואג, און דורך דעם וואס ער וועט פיהרען א פונקלעכען תשבון וואס עס קומט אריין און עס גייט ארויס וועט ער האבען א פונקטליכען תשבון קאנטראל.

ב) און דער עיקר העיקרים איז אז דער משגיח דארף וויסען פון דעם פלאץ וואו ער קויפט איין אפילו עס האט א השגחה זאל דאס טאקע זיין כשר, ער זאל זיך אינטערעסירען פון דעם פלאץ פון וואו עס קומט די סחורות צו איז דא א ריכטיגע השגחה ווייל אויב נישט וואס האט ער אויפגעטאן אויב דער קאנטראל איז גוט און די סחורה וואס ער ברענגט אריין טויג נישט.

כרכשות הדקין (קישקע)

על הכרכשות הדקין אם הם מכשרות, וידעתי מטבח אחד שלא הספיק לו הכרכשות הדקין משחיטות הכשרות בעירו, וקנה הדקין המלאכותיים וחשב שאין בהם שום תשש שאינם מבעלי חיים רק עשויים מנייר וכדומה, הדרשתי וחקרתי, והתחקותי בבית תרושת אחת שעשו אותן הדקין בתערובות שמנונית איסור, וגם מתמצית גבינה הנקרא קאסין.

(שמושה של תורה דף קי"א)

עד היכן צריך קדושה, פרישות והכרת הגידין ילמדנו הסיפור שהובא בספר מאיר עיני הגולה (סימן רל"ה): מעשה שהארי"י הקדוש זצ"ל שהיה נזהר מלאכול בשר של חלק אחוריים מפני הגידין, ופעם אחת זימנו מרן הב"י זצ"ל לסעודה אצלו ואמר לו האר"י ז"ל כי לא יוכל לאכול אצלו בשר אם יש בו מעורב גם מחלק אחוריים, ואמר לו הב"י שלא ידאג מזה, כי הוא בעצמו עשה מלאכת הניקוד ונעשה על הצד היותר טוב, ומילא האר"י ז"ל רצונו והלך לסעודה, ובאמצע הסעודה הרחיק האר"י ז"ל הקערה עם הבשר מלפניו ולא רצה לאכול, ושאלו הב"י על זה ואמר אחר שבעצם ידי ניקדתי הבשר, הלא תוכל להיות בטוח שלא נשאר משהו מן הגידין, אז לקח האר"י ז"ל חתיכה של בשר מהקערה והראה להב"י שיש בה איזהו גידין, ומרן הב"י נצטער מזה, ובלילה א"ל המגיד שלו אל תדאג כי הבשר היה מנוקר על ידך על הצד היותר טוב, אבל עם האיש הגדול הזה אין לך להתחרות כי הוא יכול להמציא גידים גם על כתלי הבית. (מפי הרב א. כהן שליט"א שמעתיה).

נעתק מס' שלחן הטהור להגה"ק זי"ע מהר"א ראטה זצ"ל.

מה נאמר ומה נדבר בענין השוחטים, חיות היום שנמצאו קלי דעת בעוה"ר, אוי לנו מה שאנחנו רואים ואין בידינו למחות, כי כל כך נסתמו הלבבות כי א"א לומר ולדבר, ונתקיים בנו מאמר חז"ל (סוטה מ"ט ע"ב) אין תוכחה, ושומר נפשו יברח ממקום שיש שוחטים הללו, ומי יתן לנו כח שנוכל לתזהר מאכילת בשר לגמרי, אבל מה נעשה כי תש כחינו, וכש"כ מה נעשה בעניני הקצבים, שיש הרבה קלי הדעת שחשודים להאכיל טרפות, וגם בשביל קצת הרוחה חוטפים ומוכרים מן הבא בידם דברים אסורים ר"ל, בפרט במקום שאין שם משגיחים, ומכשילים בניקור בעוה"ר ממיעוט היראה ומיעוט השגחתם בפרט בכפרים, ונמצא הרבה פעמים גידים אסורים בתוך הבשר, ואשרי לאלו היר"ש שנזהרים שאינם אוכלים רק בשר עוף, ומזה יוצא מהרבה חששים, ואין דברינו בדרך כלל ח"ו, כי ישראל קדושים הם וחלילה לי לדבר בכלל, רק בפרטות אני מדבר במקום שאין בנמצא משגיחים כשרים ויראי השם, ומי שרוצה לקדש עצמו לפני בוראו נתיעצתי עם כמה שוחטים יראים, ואמרו לי לעצה טובה שלא לאכול רק בשר עוף, וזה עצה לשמור נפשו מכמה מכשולים כידוע ליודעים וכש"כ עכשיו בזורנו.

אויפמערקזאם; דברי תורה טארען ניט געליינט ווערען אין א מקום בזיון ח"ו, נאר דארפען געלייגט ווערען אין שמות א.ד.ג.

מקטע דלהלן יראה הקורא כמה מן הצורך שיהי' השגחה קפדנות במקום מכשול. (נעתק מספר גבול ראשונים.)

העיקר שבעיקרים הרב הנותן ההכשר צריך מקודם לדעת את האחריות הגדולה המוטל עליו בהכשר זה שיהי' השגחה מסורה ונאמנה בהקפדה יתרה. שבאם לאו ינרום חס ושלום שהרבה מישראל כשרים שסומכים על הכשרו יאכלו ח"ו נבילות וטריפות והכל יהי' נקרא עליו כי הכל סומכים עליו. לכן צריך להעמיד משגיחים מפורסמים וידועים ליראי ה' שיעשו את מלאכתם באמונה, ולא יסמוך רק על המשגיח, אלא שגם הוא בעצמו ילך מפעם לפעם לחקור את ההשגחה אם היא טובה.

וכן המשגיח יכיר את האחריות שלו שעליו סומכים על כשרות הבשר, או על שאר דברי מאכל, וישגיח היטב בכל הפרטים ואל יסמוך על הקצב או המוכר רק הוא בעצמו יפקח וישגיח היטב. ונעתיק בזה דברי ספר גבול ראשונים דף ל"ד מה שכתב: התנאי הראשון להשגחה נכונה שתכיר בחשיבות של עבודתך לכללות הצבור. ולא הרי השגחה על הבשר כהשגחה על מאכלי חלב כי חלב יכול כל אחד ליצר ולא כשר. ראשית על השכר תקבל לא מהקצב אלא מהממונים, כדי שלא תהי' עבד להקצב ולא תפחד ממנו. אתה צריך לגלות עבירות הקצב בעניני הכשרות ולמסור להממונים עליך. צריך שיהי' לך רשות לבדוק בחנות בלי שום הפרעה מצד הקצב ולא תקבל שום טובת הנאה מן הקצב. כי ידוע מה שכתוב בתורתנו הקדושה כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים. הביקורת והחקירה לא יהי' בשעות קבועות רק פעם בשעה זו ופעם בשעה זו כי באם ידע הזמן אז יכול להיות מכשול. תבדוק במקררים ובכל פינות החנות בתיבות ובעינים פקוחות. ואפילו אתה יודע שהמקרר (פריג'ידער) ריק תבדוק, כדי שלפעמים יש מכשול שחושבים שהמקרר ריק ולא בודקים ואז יש מכשול. כל חתיכה של בשר יש עליו חותמת. ואם ראית אתמול שיש חלק אחד עם חותמת וציינת בפנקסך והיום אתה רואה עוד חתיכה מחלק אחר תדע שהכנים בשר אחר מקצב אחר. וצריך חקירה אם הבשר החדש הוא כשר וצריכים להביא אישור מהמשגיח של החנות השני. ואם לא הביא אישור אז עבריין הוא וצריך אתה למסור להממונים. וכן צריך אתה להיות בעת שהקונים בחנות ותשגיח היטב וכמה פעמים תיקח הבשר מן הקונים לבדוק אם הבשר הוא כשר, ואם תמצא מכשול תוכיח אותו בקול רם שנתפס בעבירה ואל תדבר אתו הרבה רק מעניני הבשר לא יותר והעיקר שתעשה כל דבר בלי שום חניפה רק צלח רכב על דבר אמת ונאמן הוא בעל מלאכתנו לתת לנו שכר פעולתנו. ע"כ תוכן דברי הספר הנ"ל.

מעשה נורא שאירע בסלאוואקיי מקצב שהי' מאכיל טריפות ח"ו

ידוע המעשה הנורא שאירע בתקופתנו לפני כארבעים שנה בסלאוואקיי בישוב סמוך לווישנרין, שהקצב דשם הי' מוכר לאחד מחשובי בעלי הבתים ולבסוף נחלה במחלה מסוכנת ואז קרא לפני גסיסתו את הדיין של הקהלה והודה לפניו שהרבה שנים מכר בשר טריפה לישראל ואמר שזה בשר כשר. ואח"כ מת. וכשהחברה קדישא התחילו לחפור הקבר נתמלא הקבר עכברים. ורצו להבריח את העכברים ולא יכלו בשום אופן. וחפרו קבר אחר וגם זה נתמלא עכברים. וזרקו לתוך הקבר קש ועצים ועשו שריפה גדולה ושמעו קולות בכי' ומרוב פחד ברחו משם החבריא קדישא ואח"כ שוב נתמלא הקבר עכברים ובאו לפני הרב ושאלו אותו מה לעשות והשיב שישכיבו את המת כך בקבר ושמו את המת בתוך הקבר מתוך בכיות על החרפה של המת ותכף שהשכיבו אותו בתוך הקבר התנפלו עליו העכברים ואכלוהו כולו רח"ל. המעשה הזאת נתפרסמה בכל הסביבה ורבים עשו תשובה.

מעשה שהי', פעם אחת קנתה אשת אחד הגאונים מירושלים בשר מקצב ידוע למוסמך, והואיל ומובטח להם לצדיקים שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם, ומונען מלהלכד באכילת איסור המטמא טומאת הנפש, עשה עמה הקב"ה נס ופתח את עיני' וראתה איזה שינוי מיוחד בבשר זה, ונתעורר לבה לעשות בירור על הבשר. והוברר לה כי הבשר שהקצב מכר לה הי' ממש בשר גמל. ואיך הגיע ליד הקצב הכשר הזה בשר גמל? הוא החליף בשר עם קצב אחר. וגם הקצב ההוא הי' ירא אלקים, וגם הוא לא ידע שמחליף עם בשר גמל, אלא שקיבל את הבשר ממישהו ולא חשד בכלום.

לרגל עבודתי נוכחתי להבין מאמר רבותינו ז"ל במשנה סוף קידושין: הכשר שבטבחים שותפו של עמלק, ובפי' רש"י: ספק טריפות בא לידו וחס על ממונו ומאכילן. אספר לך מעשה שהי' באחת המושבות שבסביבת חיפה. לפני עשרים שנה הי' שם קצב תימני ירא אלקים מאוד. אשר הי' מנקר בעצמו את הבשר ומוכרו באטליזו. כידוע לכל בעל מקצוע בניקוד, יש בניקוד עבודת פירוק החתיכות. ורק אח"כ מתחלת עצם עבודת הניקוד. ואילו הוא לא ידע בכלל שיש חוץ מפרוק החתיכות איזו עבודה שהיא, והי' רק מפרק החתיכות ולא יותר. בחשבו לתומו שהפירוק הוא הנקוד. וכך מכר כל השנים, עד שנפגש פעם בחיפה עם מנקר מומחה. הקצב הזה התפאר לפני המנקר מחיפה כי הוא מהיר במלאכתו ועושה את עבודת ניקוד הירך ברבע שעה. המנקר מחיפה שידע מנסיונו כי ניקוד הירך נמשך ארבע או חמש שעות, התפלא על המופת הזה, והחליט לראות במו עיניו את הפלא הגדול הזה. ירד אתו למושב לראות בעבודתו, וראה כי פירוק החתיכות נקרא אצלו ניקוד. המנקר העמיד את התימני על טעותו הנורא שהכשיל כל השנים רבים מישראל במאכלות אסורות. התימני שהי' ירא"מ, בא אז לרבנים וביקש תיקון על עונו.

(מספר גבול ראשונים פ' ג')

הקונטרס הזה נתפרסם כמו לפני חמישים שנה במדינות איירופע, מהמנקר המומחה המפורסם מאוד אשר פעל גדולות ונצורות בשדי הכשרות לבער הקוצים מן הכרם ולהעמיד הדת על תילה, הרב הצדיק מוהר"ר יוסף צבי סג"ל זצ"ל.

בן יוסף

ניקר

הביטו וראו...

כאשר נרצה לנסוע נסיעה כעגל' וכזמן קרוב, אף אם הוליך את הסוסים איש פשוט הדיוט ובן כפר יהי', כנהוג, לא נפחד מללך את דרכנו בטח אתו עמו, כי ידענו שהבעל עגל' מלומד כמלאכתו זאת מאז מקדם.

אולם אם איש אף שהוא בקי בעל החכמות, אבל להוליך את הסוסים עוד לא נסה, וישב על "הכסא" ולא ידע ויבין להנהיג כפי הצורך בדרכים שונים כמובן, אז נוכל לבוא חו"ש לסכנה גדולה.

כן אנכי, נבזה וחדל אישים, הנני רוצה לדבר בזה מענין הנוגע לכלל ישראל, ואף שטח מראות עיני לא דעת לי ולא תבונה כטיפה מן הים מחכמה ותבונה של ראשי הקהלות, אשר דבר זה שייך להם להביט לראות... ולתקן, אבל כמו הבעל עגל' הנ"ל, כמעט בכל ימי עסקתי באותו דבר, לכן אדברה נגד מלכים ולא אבוש בטגם שלא מרמה בפי חו"ש, רק אהבת ה' ותורתו.

השגחת ניקר הכשר, רבים בעקב בעו"ה, ונפלאתי מאוד לראות קהלות אשר מדקדקים כחוט השערה בכל עניני יהדות בקהלתם הקדושה, ורק על הדבר הזה לית מאן דמשגח, כאמדם שהקצבים "בראווע יידען" ויש לסמוך עליהם, ואנכי אשר אני מכיר את כל תהליכות המקולין, כללותיהם, פרטותיהם ודקדקיהם, ידעתי בטח שחו"ש לסמוך בזה על הקצב בכלל, ובפרט לעתים, כמו ערכי שבתות וימים טובים, יומא דשוקא וכו'. אשר כימים אלו ובזמן הזה מתאספון במקולין אנשים ונשים וטף, וכאו"א אץ לדרכו, וצועק בקול "הכ" "הב" ויש בתוכם איזו "כעל בית" אשר מקומו "במזרח", וכך הוא אומר "מהר קח את הסכין והכשר ועשה מלאכתך ממש כהרף עין" וזאת אומרת, למה תבלה הזמן לעשות כ"כ רב לך בחתיכה זו, וכן להלאה, באופן שכמהומה כזאת צריכין להיות זהיר מאוד ולירא את ה' בענין הזה המסור ללב, ולחשוב במחשבתו כאלו לא ראה ולא שמע כלל, רק יעשה מלאכתו כאמונה כמו שהורו חכז"ל, ואנכי בעיני ראיתי שהקצב לא עמד כנסיון הזה.

ולולא דמסתפינא הייתי אומר שכמעט אין נ"מ בזה לקצב ישראל לא"י, ואף שזה נראה לדבר זר, אבל מי שיודיע את תהליכותם וערמתם יבין זאת.

ושמעתי מידידי אחד, ירא ה' מרבים ומהימן, והוא משגיח אצל קצב אשר הקצב הזה כמעט ככל יום אינו מתפלל בלא טבילת מקו', ועכ"ז בכל יום ויום עושה ורוצה לעשות בניקר שלא כדין, ורק בדברים קשים וכדברי ריבות יש כח להמשגיח לנצחו.

ועובדא ידענא, שהייתי כיושכ אחד בכל שבוע על יומא דשוקא, והאנשים שלקחו בשר, בטרם הלכו לביתם באו לביהמ"ד להתפלל, וראיתי מרחוק שלא הי' מנוקר כדין, ודברתי מזה הרבה והרבה פעמים עם הרב נ"י דשם, אשר הוא איש קדוש וגדול בתורה, ובתוך הדברים אמרתי לו שמאוד צריכין לבדוק אחר הקצבים בניקר הצלעות, אשר יש בתוכם שיש שם חלב גמור, והפוסקים מחליטין שאין בקיאין בניקורו רק מנקרי אחורים, עיין במ"ב שהביאו הש"ך ס"ד ס"ק יוד, ופמג"ד סי' ס"ד שפ"ר אות יוד, ונוב"י מ"ת סי' ל"א וח"ס תשו' ס"ח.

וראיתי כתוב כשם גאון אחד וז"ל, והמנהג דכאן היא ידוע, כי ט' צלעות מלפנים אין מנקרים כלל, וצלע העשירית המה מנקרים, והשאר יתר הצלעות אינם מניחין לחלק הפנים כלל, רק לחלק האחורים, עכ"ל הגאון הנ"ל זי"ע.

ואנו כמדינה הזאת המנהג שיכולין להניח לחלק הפנים גם י"ב צלעות אבל הבשר מהצלע י"ב מגררין עד העצם, ושני צלעות י' וי"א מנקרין, והט' צלעות אין מנקרין כלל לכן צריך להשגיח עליהם בזה, כי מניחין הכשר על העצם או מחמת חסרון ידועה, או שהכל רוח אצלו שיש לו בשר כשר יותר.

וענה לי הרב נ"י שבמקום ההיא אין בזה שום חשש, כי מוכרים גם מהכשר לטרפה, כי צרכיהם מועטים בבשר כשר, ואמרתי לו ע"ז שאי אפשר לסמוך עליהם, כי הרבה פעמים צריך לו בשר טרפה יותר, ואעפי"כ יקרה זמן שכשר צריך לו יותר.

ויהי היום [illegible]ר הייתי שם, שלח הרב בחור אחד שבקש אותי לילך, למ[illegible] ובבואי גם הרב הי' שם ואמר לי שרצונו שאבדוק הבש[illegible] שניקר, ואמרתי לו שבטרם כל אבדוק ממה שדברנו מצלעות, וכאשר פתרתי כן הי', שלא היו מנוקר כראוי, וגם כשאר חלקים הראתי לו מה שראיתי ומצאתי שלא כדין.

ואף שמאז ע[illegible] נחלף זמן רב, כמו חית שנה, עוד היום אזכר ולא אשכח, שה[illegible]ב נ"י אנח אנחה שמשברת גופו של אדם על זה, אבל כמדומה לי שעד היום עוד לא תקנו כראוי, מפני "חסרון כיס".

ודכירנא, כשהי' מלחמה הגדולה העולמת הוכרחתי ללבוש "בגדי מלבות" במו ששים יום וגם בזמן הזה הי' חסד השית"ב עלי שלא עשיתי מלאכת מלחמה, רק הייתי בעיר גדולה מלאה חכמים וסופרים ונמניתי ממקולין דמתא כמו חמשים ק"ג בשר בכל יום, וראיתי שעל חלקי בשר שצריכין ניקר הי' כמעט רק רושם הסכין, ולא ניכר שום ניקר, והלכתי, ברשות בית התבשיל, גם אנכי עם "המאנשאפט" אשר הביאו את הכשר, ובבואי להמקולין שמעתי שהקצב, אשר ג"כ "בראוועד ייד" מוכר הבשר בלא משגיח, ושאלתיו בדרך כבוד, למה לא מנקר את הבשר אשר שולח לנו כראוי, ויען בעזות כדרכם, "בעל מלחמות יכולין לבלוע את הבשר גם בלי ניקר", אבל תיכף ראיתי שגם הבשר ממה שמוכר להקהל אינו מנוקר כדין, ואמרתי לו שלא את זאת לוקחים הלוקחים, ולא הבעל מלחמות, ואך זאת לא נעשה כדין, וענה לי קשות כדרכם.

והדיין המצוין דמתא, איש חסיד ומפורסם בתורה ויראה, ישב בחצר הזאת לשפוט דברי השאלות אשר הביאו אליו, וכאשר אמרתי לו את כל אלה הדברים, אמר לי ידעתי את כל, אבל מה אעשה שהקצב אדם תקיף, ויראתי לפתוח פי נגדו, ומאוד נפלאתי שדיין העיד ידבר כן, ע"ז תיקן דבריו, שהמקולין שייכין תחת השגחת הרב אב"ד, ולהדיין אין לו עסק בהם, ואנכי לא יכולתי לילך לשום מקום בלי רשות, לכן כתבתי מכתב להרב הגאון דמתא זצ"ל, ותיכף בדקו, הוא זצ"ל וכית דינו, את הדבר ומצאו שכן הי' ומנו משגיח ומאז כמה פעמים הייתי בעיר הזאת, וראיתי שאצל כל מוכרי בשר ישנם משגיחים יראים ושלמים ומנקרין היטב מאוד מאוד ב"ה.

ובעצב לב [illegible] איש שיהי' [illegible] וכאשר יבוא האיש על [illegible] "משגיח". והאמללים האלו אשר [illegible] ברכות", לא יוכלו להפליא לעשות [illegible] אחד כראוי, כי ידיהם מלאים [illegible].

ואם ממנין איש אשר יעשה רק מלאכת [illegible] בשכר, ולכן יהי' האיש או אינו [illegible] ימינו לשמאלו, ולא אוכל להסתפק [illegible] לא יעמוד בנסיון לפני חכם מי שרוצה לעסוק במלאכת הקדש הלזו?! ללמוד דיני ניקר מספר וגם בפועל כראוי [illegible].

ובקיץ העבר הייתי בקהלה מפוארה, אשר ההוצאות לשנה — יאהרעס־בידזשע — עולה לכמה מאות אלף לצ', וגם הרב דמתא עמד גם ה"המשגיח", ושאלתי אותו למה לא נקרו את חלק הבשר אשר הקצב מוכר, וענה לי שהוא לא למד ניקר ואינו מכין מזה כלום, וממונה כאן רק שישמוד שלא יביאו במקולין בשר טרפה, אבל הקצב שהוא ישראל ידע לנקר היטב, ועל זה הראיתי באצבע להקצב את הבשר אשר חתך ממנו, שאינו מנוקר, ויאמר הקצב, "שאם רוצה לנקר את חלק הזה צריך לפתוח את הבשר בסכין שיגיע להגידין, וזאת אי אפשר לו בקיץ, כי בעבור זה הבשר נשחת ונסרח מפני החמה", האין זה שחוק מכאיב לב? שמחליט בשכלו שדיני ניקר נתנין רק על החורף כשהוא קר ולא בקיץ כשהיא חם, ויש עוד, אבל די בזה.

וכאן יש מקום לשנות מה שכתבתי בהקדמה, שבאם לא הלכתי כדרך הישר והטוב בעיני הקב"ה וב"ש חו"ש באלה הדברים לדבר נגד מלכים בענין אשר נוגע כמעט לכל קהלה קדושה, כי הלא אסור לדבר אפי' על קלי קלים שבישראל, אז הנני מבטל את כל וכאלו לא אמרתי, אבל אם אזכה שרק קהלה אחת יתקן בראותם את ענין ניקר הזה, די לי, ה' הטוב יכפר בעדינו.

יוסף צבי סג"ל

בן כ"ה חיים יודא ומ' אסתר מלכה ע"ה

אזהרת החפץ חיים זצ"ל

(בספרו דבר בעתו)

וזל"ק:

ומה מאד יתמרמר על זה שבדבר תוכחה קלה הי' יכול להסתלק מכל אלו הדינים. ואל יתפתה בנפשו לומר, שבודאי לא יהי' הדין עליו לבד, כי אינו יחיד בעירו. כי לעומת זה תדע, כשנתחייב אדם בערבות גדולה לכמה עשרות אלפים דינרים אפילו נתערבו אתו עוד כמה אנשים, מיהו כשמגיע לזמן התשלומים, אפילו אם יגיע עליו רק חלק מן הערבות, הוא עולה גם כן לסכום גדול, אשר יצד לו מאד עי"ז. ואף כאן בענינינו, לפי הידוע שבהיום נתרבה מאוד ענין אכילת איסורים וכאשר תבוא לחשבון, יגיע לאלפי כזיתים של איסור, הנאכלים בשבוע אחד ובמקום אחד וכו' וכו'. וכ"ש אלו האנשים אשר יש בידם לזרז את אנשי עירם להחזיק במצוה זו של קדושת המאכלות, ולמנוע נפשות ישרא' מאיסורים והתרשלו, בודאי עיקר האשמה תהי' עליהם וכדאיתא בתנא דבי אליהו כל מי שסיפק בידו למחות ולא מיחה ולהחזיר למוטב ואינו מחזיר. כל הדמים הנשפכים אינו אלא על ידו וכו'.

בס"ד

היט אייער געזונט!

די חז"ל לערנען אונז „אל יטיל אדם אימא יתירה בתוך ביתו", מען זאָל נישט זיין צו שטרענג אין זיין הויז, צו די פאַמיליע, עס האָט זיך געטראָפען אַ פאַל ווען איינער וואָס איז געווען זעהער שטרענג איז שיער געקומען צו אַ מכשול וואָס מען האָט אים געזאָלט געבען צו עסען נישט כשר. די גמרא פרעגט ווי קען אַזאַ זאַך געשעהן? די חכמים האָבען געזאָגט אַז אַ צדיק לאָזט מען נישט פון הימעל ער זאָל נכשל ווערן מיט נישט כשר עסען? די מפרשים פרעגען פאַרוואָס עסען מעהר ווי אַנדערע עבירות? און זיי ערקלערען! ווייל עסען גיט דעם מענטש כח צו טוהן עבודת הבורא און ווען אַ מענטש ווערט חו"ש נכשל אין נישט כשר עסען דאַרף ער האָבען אַ גרויסע תשובה ווייל די ספרים הקדושים שרייבען אַז דער כח פון איסור וואָס אַ מענטש עסט איז מאוס, פאַרמיאוסט פאַרן בורא ווייל דער כח קומט פון איסור, און ער דאַרף האָבען אַ גרויסע תשובה.

אין אַמעריקא ווערט מען נכשל אין איסור חלב, מען טרייבערט נישט ריכטיג דעם חלב וואָס איז אַ איסור כרת רח"ל, פערשטענדליך רעדען מיר פין די פאָדערשטע טייל. אין נאָך אַלע הכשרים נעמט מען נישט אַראָפּ דער עיקר חלב, איינער פון די גרויסע רביים האָט מיר געזאָגט ווער ווייסט צו מיר ווערען נישט דערפאַר געשטראָפט מיט אַזוי פיהל קרענק ווי קענסער א.ד.ג. רח"ל, ווייל דאָס איז דאָך דער ריכטיקער כרת רח"ל.

באַזיכענדיג ביי פיהל בוטשערס וואָס שטעהן אונטער די שטרענגע השגחה פון רבנים ליידער האָב איך געטראָפען איבעראַל אַז מען נעמט נישט אַראָפּ דעם חֵלֶב, און די שענסטע אידען ווערען נכשל אין דעם איסור רח"ל.

דעריבער איז א גרויסע אויפגאבע אויף די רבנים און משגיחים מנקרים אויפפאסען זעהר שטרענג עס זאל ווערען געטרייבערט רורך א מנקר וואס מען קען זיך פארלאזען, אין דער רב זאל גוט אויפפאסן אז דער מנקר זאל זיין א מומחה.

השי"ת זאָל זיך מרחם זיין אויף דעם כלל ישראל בקרוב, אמן.

מרדכי גבריאל מלאכי

המשך מעמוד 5

פראבלעם: ה׳.

אסאך מנקרים האבען איגאנצען נישט געלערנט די הלכות פין שלחן ערוך אדער אנדערע אחרונים נאר פשוט צוגעקיקט וויאזוי אנדערע זענען מנקר, און טיט נאך דאס זעלבע.

תוצאה:

1) מען האט נישט קיין קלארקייט אינעם פאך.

2) געוויסע חלב ווענדט זיך אין מנהג און ער וועט נישט וויסען אז דעם אופן ניקור וואס ער האט געלערנט טאר ער נישט איבעראל טוהן דאם זעלבע.

3) מיט די צייט לעבט מען זיך איין אז דאס איז נישט קיין הלכה׳דיגע פאך, נאר א ארבעט פין רייניגען דאס פלייש אזוי ווי מען ציהט אפ אנדערע כשר׳ע פעטען, און דאס וועט גורם זיין אז דאס איז נישט א זאך וואס מיז זיין נאר עס ווענדט זיך אין חשק פין בעה״ב.

4) זה או׳ ו. נומער 1) 2).

פראבלעם: ו׳.

עס איז דא חלקים וואס אין ארץ ישראל און פוליין, רוסיא, ליטע, וועד האט מען געהאלטען אלס איסור גמור מן התורה און א חיוב כרת, און אין אמעריקע הייבט מען נישט אהן דאס אראפצונעמן מיטן אויסרייד אז אין אונגארן האט מען מקיל געווען ביי דעם.

אינדערצייט וואס עפ״י הדין וואלט מען אין אמעריקע געדארפט אהנעמען אלע חומרות פין אלע פלעצער צוליב דעם וואס אמעריקע באשטייט פין צוזאמגעלאפענע פין די גאנצע וועלט (עפ״י תוס׳ פסחים י״ד ד״ה שתי).

תוצאה:

1) די וואס קומען פין פלעצער ווי מען האט שטארק מחמיר געווען אבות אבותיהם, און אפילו די כלים וואס מען האט געקאכט דערין פלייש מיט דעם חלב האט מען נישט געניצט אהנע כשר׳ן, ווי ארץ ישראל, פוליין, רוסיא, ליטא, א.א.וו. עסען זיי דא דעם חלב ממש.

2) מענטשען וואס וואוינען אויסער אמעריקע, ווען זיי זענען צוגאסט אין אמעריקע עסען רוהיג אלע פליישען באטש זיי זענען נישט בארעבטיגט, בפרט די ארץ ישראל אידען ווי מען איז נאך היינט צו טאג שטארק מחמיר אין אלע פרטים פין ניקור פאסירט אויב זיי עסען געוויסע טיילען פלייש אז זיי עסען חלב, וואס אין ארץ ישראל רירען זיי נישט צו, צוליב איסור כרת, און עס איז דארט אזוי אסור ווי חזיר, און נאך ערגער, און דא עסט מען דאס רוהיג, דאס האט קיין שום היתר נישט עפ״י הלכה (עי׳ או״ח סי׳ תס״ח ובנו״כ), און עס ליגט א פליכט אופן רב המכשיר צו פאדערן דעם בעה״ב אופצושרייבען אופן שילד (טאוועל) פין געשעפט אז דער ניקור איז נור לויט מנהג אונגראן. און דאס אליינס איז נאכנישט גענוג ווייל נישט יעדער עמך איד פארשטייט וואס דאס מיינט, ער דארף אויך צורשרייבען אז נור פליטי ויוצאי אונגארן מעגן עסען לויט דעם ניקור וואס זיי האבען.

און יעדער איד דארף אויך אבטינג געבן נישט צו געבן בהמה פלייש פאר זיין אורח אויב ער שטאמט נישט פין אונגארן.

דיא רבנים המכשירים וואלטן געדארפט עקסטער מכריז ומודיע זיין דורך שריפטליכע מודעות אז אידען וואס שטאמען נישט פין אונגארן, אדער אויסלענדישע אידען וואס זענען צו גאסט אין אמעריקע זאלען נישט עסען בהמה פלייש ווילאנג זיי זענען נישט איבערצייגט אז ביי זייער היים־לאנד איז מען נישט מער מנקר ווי דא אין אמעריקע.

אגב! איך מיז באמערקן אז פוליש׳ע, רוסישע, ארץ ישראל׳דיגע אידען טארן נישט עסען בהמה פלייש אין אמעריקע די טיילען וואס דארפן ניקור, אדער די פלייש וואס זענען נישט אפגעטיילט געווארען ביים אויסזאלצען פין די וואס דארפן ניקור.

3) אפילו אין אונגארן איז געווען פלעצער וואס מען האט אוועקגעווארפען דאס רויט־פלייש (יותרת הכבד) צוליב דאס שווערקייט און הארבקייט פין מנקר זיין, און טייל בוטשערס נעמן דאס נישט אריין אין געשעפט צוליב דעם זעלבן טעם, אבער רוב פארקויפען דאס דוך פארלנג פין קונה אפילו פאר אינגערישע אידען.

4) היות דער אונגארישע ניקור איז נאר תורה שבעל פה, עס איז נישט באשריבען אין ערגעץ פארלאזט זיך יעדער אויף דעם וואס די מנקרים זאגען אפילו להקל אהנע דעם וואס די מנקרים ווייזען א כתב קבלה פין אונגערישע מנקרים פין דערהיים, און אזוי ארום איז יעדער מנקר בארעכטיגט צו טוהן לויט זיין פארשטאנד מיטן אייסרייד ״אונגארישע ניקור״ ״פוילישע ניקור״ ״ליטווישע ניקור״ פראנ[...]זישע ניקור״ ״אמעריקאנער ניקור״ א.א.וו.

פראבלעם: ז׳.

שווערע צענדליגע יאטקעס (בוטשער סטארס) וואס זענען צוזייעט איבער גאנץ אמעריקע ברענגען מיט זיך מיט גרויסע מכשולות צוליב דעם וואס די איינקויפער פא[...] זען זיך נישט אויפן נאמנות פין בעה״ב וואס איז א קל שב[...]ים, נאר אויף די בלאמבע פין די פליישען, דהיינו דער קונה קומט איינגעשעפט און פארלאנגט די פלייש וואס האט השגחת פלוני ופלוני, דער סוחר ברענגט אים ארויס פלייש און ווייזט אים דעם פלאמבע מיט די השגחה זיגעל און דער מקח ווערט בשעה טובה ומוצלחת געשלאסן.

דער תמימות׳דיגער קאסטומער ווייסט נישט אז דער השגחה סטעמפל טראגט נישט אויף זיך קיין אחריות אויף די ניקור וואס דער געשעפטס׳מאן דארף טוהן, און אז דער השגחה מיינט בלויז שחיטה ובדיקה, ווייל אפילו ווען עס איז אפגעסטעמפלט ״נשחט ונבדק בהשגחת ....״ פארשטייט דער קונה אויך נישט אז עס איז נאך דא א זאך ווי ניקור וואס דארף פארלעסליכקייט און השגחה.

תוצאה:

1) טויזענטער ווערן געשטרויכעלט מיט אום־געניקורט פלייש.

2) דאס כשר מאכען פונם פלייש האט אויך נישט קיין שום השגחה און אחראי.

3) אפילו דער וואס ביי אים איז עס נישט קיין שעת הדחק ווייסט אויך נישט קיין שום פעלער ביים קויפען אין אזא געשעפט.

4) דער געשעפטס׳מאן קען פארקויפען טריפה פלייש ממש בתורת כשר אויב ער איז נישט פארלעסליך ווייל כידוע ביי בהמה פלייש קען נישט זיין קיין בלאמבע אויף יעדן שטיקעל פלייש באזונרער נאר יעדע זייטל פלייש וואס באשטייט פין בערך 200 פונט פלייש באקומט אפאר זיגלען און א בלאמבע וואס אין אלגעמיין דינט דאס בלויז אז דער בעה״ב פין געשעפט זאל זיין געזיכערט אז ער באקומט דאס ריכטיגע פלייש אבער נאכדעם ווערט דאס צוזעגט און צושניטען אויף קליינע חלקים און דאמאלטס קען דער בעה״ב פארקויפען טריפה פלייש מיטן נאמען כשר.

5) דער געשעפטס׳מאן קויפט איין זייטל פלייש פארלעסליך און אויף דעם חשבון פארקויפט ער, וויפיל ער וויל, פין וואס ער וויל, פאר וועמען ער וויל, ווען ער וויל.

פראבלעם: ח׳.

מען פארקויפט כשר פלייש פאר געשעפטן וואס די בעלי בתים זענען נישט פאלעסליך קלים, בורים ורקים.

תוצאה:

1) מענטשען ווערן געשטרויכעלט אין די אלע אויבענדערמאנטע פראבלעמען פין או׳ ז׳.

ובזכות שמירה ממאכלות אסורות
נזכה במהרה לגאולה האמיתית.

הרב מרדכי גבריאל מלאכי ענגלענדער

** ●●● **

GUARD YOUR HEALTH!!

Our Sages Declared: "A man shoud always be careful not to impose too much fear upon his household, for a great man did impose too much fear upon his household and the result was that they almost fed him with forbidden, unkosher food." The Talmud asks, "How can this happen?" Our Sages had proclaimed that a righteous person is protected by the Almighty against the dangers of eating forbidden food?" And the commentators further ask: "Why the emphasis on the sin of forbidden food amongst so many other sins?" So they all answer: "That eating gives energy for a person to worship G-d, and when a person - heaven forbid - permits himself to eat unkosher food, he has contaminated and defiled his body and soul in the eyes of the L-rd, and a complete repentance is necessary to placate G-d's anger.

In America many religious Jews transgress the prohibition of eating forbidden fats. For they consume meats that contain the forbidden fats which were not totally removed to make it kosher. The punishment for this grave violation is excision; i.e., a person departs from this world before his appointed time. One of the most eminent Rabbis of this generation stated, "That maybe this is the reason why so many Jews are dying from cancer because they are punished for eating unkosher food. This is what it means to be cut off from this world."

After visiting many butcher shops that are under the strictest supervision of Rabbis, I found that they do not remove the forbidden fats from the meats, causing ultra-orthodox Jews to violate the biblical prohibition of eating fats.

Therefore it is an obligation on all Rabbis and Supervisors who are expert in the field of removing fats to be on guard against those who are ignorant of these laws, and to appoint only those persons who have a thorough knowledge of this field and are prepared to fulfill their halachic requirements.

Mordechai Gabriel Malachi
מרדכי גבריאל מלאכי

בס״ד

הרב מרדכי גבריאל מלאכי
רב בביהמ״ד דחסידים ״יבנה״
ראש הכולל זקני ת״ח, וראש למנקרים בארץ ישראל
מחבר ספרי:
״התורה והחסידות״, ״דיני ניקור הלכה והמעשה״ ועוד

מכתב בקשה להרבנים הגאונים יושבי ארה״ב

שלום וברכה ישפות אלקי המערכה לכ׳ הרבנים האדמורים ראשי ישיבות וכו׳ הע״י. דבר בעתו מה טוב, בקשתי שטוחה מול פניכם, העזתי פני כעזות רקדושה וגבהתי לבי כדרכי השם לבקש מכבוד הדרת מעלתכם למלאות רצוני וחפצי כי כוונתי ובקשתי למען כבוד שמים והעמדת הדת על תלה.

אבקש מאד מכהדר״ג לעורר בשבתא דריגלא הוא שבת הגדול בענין שפלות המצב בנושא חלב, אין כאן מקום ולא פנאי להאריך בפנים הכל מבואר באורך, אבל העיקר לעורר לבב אחב״י כי המצב נורא מאד במקצוע ניקור החלב, וכל החש על נפשו ועל נפשות כיתו יתרחק מאכילת כשר בהמה ככל האפשר עד ישתוקן הדבר.

אבא בקצירת האומר הנקודות הראשיים שיש להזכירם בעת הדרשה.

א. מי שאינו דר בארה״ב רק בא לביקור קצר מארה״ק ושאר ארצות אסור לו ליגע בבשר בהמה, כי הוראת בעל דין של המנקרים כעצמם כמאה עדים דמי שניקורם ע״פ מנהג אונגארען, ומטעם זה מקילים שלא לנקר חלב שמדקדקים עליה בכל חומר חלב דאורייתא שחויבו כדת כארה״ק, וכ״כ צריכים ליזהר בזה מהאי טעמא גם הדרים פה ארה״ב שנתיישבו כאן אחר מלחמת העולם השני׳, או מקודם לזה, ומקום מגורם כראשונה לא הי׳ אונגארען, רק פולין, ליטא, רייסען, לונדון, ציריך, בעלגיא, וכו׳.

ב) יוצאי הגר הדרים כאדה״ב צדיכים ליזהר ביותר היות שאין השגחה מדויקת על חלק הניקוד מטעם שהרבנים המכשירים בעצמן אין בקיעין כלל במעשה הניקור, וכמו שהגידו לי פא״פ כולם כאחד, ולתמהוני ולדאבוני לא מצאתי אפי׳ רב אחד או סתם ת״ח בכל ארה״ב שיהי׳ בקי ומכיר בה׳ ניקור ובהפראקטיק, ובזה נכלל גם הדבנים המכשירים.

וע״כ ידע כל אחד את אשר לפניו ולא ישב לאכול סעודת בשר בהמה עד שיהי׳ ברור לו כי המנקר בקי היטב בהלכות ומלאכת הניקור ובקי בו בכל פרטי׳ ודקדוקי; בדייקנות יתירה וקבל כן מפי מנקר שיש לו קבלה על מדעו מהרבנים ומנקרים שבדור הישן, וגם שיהא השגחה על המנקר בעצמו ולא הרב המכשיר אם אינו בקי בניקור, ולרעתי מן הנמנע ובלתי אפשרי שהמצא תמצא אף איטליז אחד מן החרדים ביותר שיתאחדו אצלו כל אלו התנאים.

וע״כ החש על נפשו ועל נפשות דורותיו יתרחק כמטחוי קשת מאכילת בשר בהמה עד שיתוקן הדבר באמת לאמיתו ולא הבטחות מילין או כתבים.

הכותב וחותם למען כבוד תוה״ק מכבוד שמים המחולל.

הרב מרדכי מלאכי